

Aluehallintovirasto

Ympäristövahingon torjuntavalmius pelastustoimessa 2022

Koonnut:

Jussi Herranen

Johannes Ketola

Tero Kuusisto

Seppo Lehto

Mira Leinonen

Jarno Soisalo

Pelastustoimi ja varautuminen

157/2023

Aluehallintovirastojen julkaisuja

Regionförvaltningsverkens publikationer

**Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Lapin aluehallintovirasto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto**

Pelastustoimi ja varautuminen

**Ympäristövahingon torjuntavalmius
pelastustoimessa 2022**

7.2.2023

Koonnut:

Jussi Herranen, Johannes Ketola, Tero Kuusisto,
Seppo Lehto, Mira Leinonen, Jarno Soisalo

Aluehallintovirastojen julkaisuja 157/2023

ISSN 2343-3132 (Verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-5885-47-7

Kuopio

2023

KUVAILULEHTI

Aluehallintovirastojen julkaisuja 157/2023

Koonnut:	Julkaisuaika 7.2.2023		
Jussi Herranen, Johannes Ketola, Tero Kuusisto, Seppo Lehto, Mira Leinonen, Jarno Soisalo			
Julkaisun nimi Ympäristövahingon torjuntavalmius pelastustoimessa 2022			
Tiivistelmä Ympäristövahinkojen eli öljy- aluskemikaalivahinkojen torjunta sisällytettiin 1.1.2019 osaksi pelastuslaissa (379/2011) säädettyä pelastustoimintaa. Uudistuksessa aiempi erityislainsäädäntö kumottiin ja siihen sisältynyt ELY-keskuksille kuulunut pelastustoimen valvontatehtävä siirtyi aluehallintovirastoille. Aluehallintovirasto valvoo öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa pelastuslaitoksille kuuluvien vastuiden osalta osana normaalia pelastustoimen valvontatehtävää. Aluehallintovirastot toteuttivat ympäristövahinkojen torjunnan suunnitelmallista valvontaa selvittämällä ympäristövahinkojen torjuntavalmiuksien tasoa pelastuslaitoksissa. Aluehallintovirastot lähettivät esiselvityslomakkeen jokaiselle pelastuslaitokselle, joilta kaikilta saatiin vastaus. Kysely toteutettiin 28.4.-31.8.2020 välisenä aikana. Kyselyssä käytettiin aluehallintovirastossa vuonna 2021 laadittua esitietolomaketta. Esitietolomake muodostuu kysymyspatteristosta, jonka perusteella pelastuslaitoksen torjuntavalmiuden taso voidaan määritellä kolmelle eri tasolle. Tasot pohjautuvat kansainväliseen, mutta kansallisiin piirteisiin aluehallintovirastossa vuoden 2021 aikana räätälöityyn malliin. Vaatimustaso määräytyy riskien perusteella. Pelastuslaitos, jonka on tarkoituksenmukaista varautua pieniin, päivittäissmittaluokan ympäristövahinkoihin tulee täyttää torjuntavalmiustason A vaatimukset. Pelastuslaitokset, joiden varautumista määrittelee päivittäisiä pelastustoiminnan tehtäviä vaativammat vahingot, tulee täyttää valmiustason B vaatimukset. Arvioinnin mukaan neljässä pelastuslaitoksessa ympäristövahinkoihin varautuminen on riskinarvion edellyttämällä torjuntatasolla. Kahdeksassatoista pelastuslaitoksessa vaatimustasoa ei saavuteta, mutta missään niistä aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna. Koko maan torjuntavalmiuksissa eniten puutteita oli kehittymissuunnittelussa sekä terveys- ja turvallisuussuunnittelussa. Harjoittelussa ja koulutuksessa oli myös puutteita useilla pelastuslaitoksilla. Taso A saavutettiin koko maassa keskimäärin 85-prosenttisesti ja taso B 46-prosenttisesti			
Asiasanat Ympäristövahingon torjunta, Pelastustoiminta, Pelastuslaki, Öljyvahingon torjunta			
ISSN (painettu) -	ISBN (painettu) -	ISSN (verkkojulkaisu) xxxx-xxxx	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-5885-47-7
Kokonaissivumäärä 38		Kieli suomi	Hinta Teksti...
Julkaisija Itä-Suomen aluehallintovirasto		Paino Teksti...	

INFORMATIONSSIDA

Regionförvaltningsverkens publikationer 157/2023

Sammanställd av Jussi Herranen, Johannes Ketola, Tero Kuusisto, Seppo Lehto, Mira Leinonen, Jarno Soisalo		Utgivningsdatum 7.2.2023	
		Uppdragsgivare -	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel: Ympäristövahingon torjuntavalmius pelastustoimessa 2022			
Referat			
Bekämpningen av miljöskador, dvs. olje- och fartygskemikalieolyckor, inkluderades som en del av räddningsverksamheten enligt räddningslagen (379/2011) den 1 januari 2019. I reformen upphävdes den tidigare speciallagstiftningen och räddningsväsendets tillsynsuppgift som ingick i den överfördes från NMT-centralerna till regionförvaltningsverken. Regionförvaltningsverket övervakar bekämpningen av olje- och fartygskemikalieolyckor i fråga om räddningsverkens ansvar som en del av den normala tillsynen av räddningsväsendet. Regionförvaltningsverken genomförde en systematisk övervakning av bekämpningen av miljöskador genom att utreda nivån på beredskapen för bekämpning av miljöskador vid räddningsverken. Regionförvaltningsverken skickade en förutredningsblankett till varje räddningsverk, och alla besvarade också enkäten. Enkäten genomfördes 28.4–31.8.2020. I enkäten användes en blankett för förhandsuppgifter som regionförvaltningsverket utarbetade 2021. Blanketten för förhandsuppgifter består av frågor utifrån vilka nivån på räddningsverkets bekämpningsberedskap kan fastställas på tre olika nivåer. Nivåerna grundar sig på en internationell modell som skräddarsytts av regionförvaltningsverket under 2021 för att passa de nationella särdragen. Kravnivån bestäms utifrån riskerna. Ett räddningsverk, som på ett ändamålsenligt sätt kan inneha beredskap för små miljöskador i daglig skala, ska uppfylla kraven på bekämpningsberedskapsnivå A. De räddningsverk vars beredskap bestäms av skador som är mer krävande än de dagliga räddningsuppgifterna ska uppfylla kraven på beredskapsnivå B. Enligt bedömningen har fyra räddningsverk en bekämpningsnivå för miljöskador som förutsätts av riskbedömningen. Aderton räddningsverk uppnår inte kravnivån, men enligt regionförvaltningsverkets bedömning är bristerna inte så betydande att bekämpningen av miljöskador är allvarligt hotad. Inom utvecklingsplaneringen samt i hälso- och säkerhetsplaneringen förekom flest brister gällande bekämpningsberedskapen i hela landet. Många räddningsverk hade också brister gällande övningar och utbildning. Nivå A uppnåddes i hela landet till 85 procent, nivå B till 46 procent.			
Ämnesord: Bekämpning av miljöskador, Räddningsverksamhet, Räddningslagen, Bekämpning av oljeskador			
ISSN (tryckt) -	ISBN (tryckt) -	ISSN (webbpublikation) 2343-3132	ISBN (webbpublikation) 978-952-5885-47-7
Kokonaissivumäärä: 38		Kieli: finska	Hinta: -
Julkaisija Regionförvaltningsverket i Östra Finland		Paino -	

Sisällysluettelo

1. Taustaa	6
1.1. Esitietopyyntö	7
1.2. Yhteinen läpikäynti	10
2. Tulokset	11
2.1. Koko maa	11
2.2. Etelä-Karjalan pelastuslaitos	14
2.3. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	15
2.4. Etelä-Savon pelastuslaitos	16
2.5. Helsingin pelastuslaitos	17
2.6. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos	18
2.7. Jokilaaksojen pelastuslaitos	19
2.8. Kainuun pelastuslaitos	20
2.9. Kanta-Hämeen pelastuslaitos	21
2.10. Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos	22
2.11. Keski-Suomen pelastuslaitos	23
2.12. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	24
2.13. Kymenlaakson pelastuslaitos	25
2.14. Lapin pelastuslaitos	26
2.15. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	27
2.16. Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	28
2.17. Pirkanmaan pelastuslaitos	29
2.18. Pohjanmaan pelastuslaitos	30
2.19. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	31
2.20. Pohjois-Savon pelastuslaitos	32
2.21. Päijät-Hämeen pelastuslaitos	33
2.22. Satakunnan pelastuslaitos	34
2.23. Varsinais-Suomen pelastuslaitos	35
3. Yhteenveto	36

1. Taustaa

Pelastuslain 23 §:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto valvoo pelastustointia sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Pelastuslain 85 §:n 1 momentin mukaan aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että alueen pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Tässä tarkoituksessa aluehallintovirastolla on oikeus saada alueen pelastustoimelta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Valvontatehtävä kohdistuu pelastuslaitoksiin, muiden ympäristövahingontorjunnan vastuutahojen, kuten rajavartiolaitoksen, toimintaa aluehallintovirastot eivät valvo. Pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen (407/2011) 5 §:n mukaan aluehallintoviraston yhtenä tehtävänä on huolehtia pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason raportoinnista sisäministeriölle.

Ympäristövahinkojen eli öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoiminnan valvonnassa arvioidaan sekä tehtävään varautumista että ympäristövahingon torjuntatehtävistä suoriutumista. Koska suoritteita öljy- tai kemikaalivahingoista muodostuu vähän, ja merellä tai sisävesistöissä ei juuri ollenkaan, tulee palvelutasoa arvioida varautumisen tasoa tarkastelemalla.¹

Torjuntavalmiuden taso kuvataan palvelutasopäätöksissä ja suunnitelma-asiakirjoissa. Taso on joltain osin arvioitavissa myös torjuntaharjoitusten kautta. Harjoitusten tulee tällöin olla riittävän todenmukaisia, koko torjuntatehtävän kaaren kattavia sekä monipuolisesti eri vahinkotyyppisiä ja -olosuhteita käsitteleviä, jotta ne antaisivat riittävän realistisen kuvan tehtävän moninaisuudesta ja torjuntajärjestelmän vaikuttavuudesta. Harjoituksesta arvioidaan lähtökohtaisesti samoja tavoitteita kuin mitä toteutuneista suoritteista arvioitaisiin. Harjoitustoiminta on siten yksi torjuntavalmiutta osoittavista tietolähteistä.²

Aluehallintovirasto valvoo, että ympäristövahinkojen torjuntasuunnitelma vastaa alueen palvelutasopäätöstä ja perustuu alueella tehtyyn riskien arviointiin sekä sisältää pelastuslaissa ja suunnitelma-asetuksessa 1363/2018 vaadittavat sisältökohdat. Lisäksi aluehallintovirasto valvoo, että muut pelastuslain edellyttämät ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvät suunnitelmat, kuten pelastuslain 47 § mukaiset yhteistoimintasuunnitelmat, ovat laadittu siltä osin kuin ne kuuluvat pelastustoimen vastuulle.³

Ympäristövahinkojen torjunnan valvonnasta on laadittu erillinen ohje. Ohjeessa kuvataan aluehallintoviraston ympäristövahinkojen torjunnan (YVT) valvonnan toimintamalli. Toimintamalli sisältää valvonnan lainsäädäntöperustan sekä

---

¹ Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

² Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

³ Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

kuvauksen valvontakriteereistä, menetelmistä ja valvonnan vuosisuunnitelman. Se toimii soveltamisohjeena – päätöspäätöksinä toimivat aina lainsäädäntö ja sisäministeriön ohjeet. Ohjetta laajemmin ympäristövahinkojen valvontaa on käsitelty aluehallintoviraston sisäisessä taustamuistiossa. ⁴

Toimintamallin mukaan aluehallintovirastot tekevät kolmen vuoden välein valmiustason arvioinnin. Kokonaisarvioinnin kohteena on pelastuslaitoksen koko öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntajärjestelmä ja sen tavoite on kattaa kaikki ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden osa-alueet. Tähän käsillä olevaan asiakirjaan on koottu koko maan valmiustason arvioinnin tuloksien kooste. ⁵

1.1. Esitietopyyntö

Aluehallintovirastot lähettivät esiselvityslomakkeen jokaiselle pelastuslaitokselle, joilta kaikilta saatiin vastaus. Kysely toteutettiin 28.4.-31.8.2020 välisenä aikana ja pelastuslaitokset toimittivat täytetyn kyselyn aluehallintovirastoille.

Kyselyssä käytettiin aluehallintovirastossa vuonna 2021 laadittua esitietolomaketta. Esitietolomake muodostuu kysymyspatteristosta, jonka perusteella pelastuslaitoksen torjuntavalmiuden taso voidaan määrittellä kolmelle eri tasolle: A, B tai C, joista A on minimi ja C korkein. Tasot pohjautuvat kansainväliseen, mutta kansallisiin piirteisiin aluehallintovirastossa vuoden 2021 aikana räätälöityyn malliin. ⁶

Kuva 2. Esitietolomake koostuu kysymyspatteristosta, jonka perusteella voidaan arvioida vastaajan torjuntavalmiuden taso. Tasoja on kolme A, B ja C. Vastauksista muodostuu automaattisesti yhteenvetosivu, jossa toteutunut taso esitetään myös havainnollisena graafina.

⁴ Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

⁵ Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

⁶ Ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden valvonta aluehallintovirastoissa. Justiina Halonen. ESAVI/37268/05.09.08/2021

Arviointi-Excel koostuu kahdesta välilehdestä Arviointitaulukosta ja Yhteenvedo -sivusta. Arviointitaulukossa esitetään öljyntorjuntavalmiutta koskevia väittämiä, joihin haetaan vastaus, toteutuuko kyseinen väittämä kokonaan (2), osin (1) tai ei ollenkaan (0). Väittämien toteutumista tarkastellaan esimerkiksi rivi kerrallaan kutakin kolmea tasokuvausta järjestyksessä peilaten.

Esimerkiksi varautumisen riskiperustaisuus (kuva 3) on avattu useammalla väittämällä, joissa toteutuksen tasokkuus kasvaa aina torjuntavalmiustason noustessa. Näin kuvauksiin tutustuva valvottava pelastuslaitos näkee paitsi käytetyt arviointikriteerit myös sen, millä perusteilla seuraavan valmiustason voi saavuttaa. Tämän toivotaan ohjaavan omaehtoiseen torjuntavalmiustason nostamiseen.

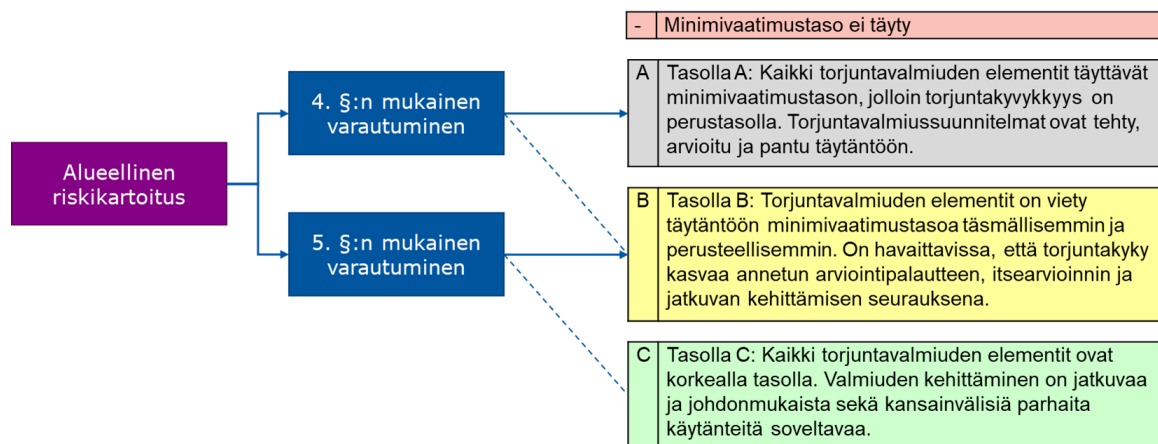
	Taso A	Taso B	Taso C
B2. Varautumisen riskiperustaisuus	Potentialiset päästölähteet, todennäköiset vahinkoaineet ja vuotomäärät on tunnistettu.	Tunnistettuihin päästölähteisiin on laadittu vuotoarviolaskelmat ja varautumista on peilattu todennäköisiin vuotomääriin.	Varautuminen perustuu potentiaalisii vuotomääriin ja sen skaalautuvuutta on arvioitu vahingon vakavuusasteittain (riskiluokat, tier 1-3).
	Todennäköisten torjuttavien aineiden vaaraominaisuudet ja vuotokäyttäytyminen on selvitty, niiden tokeva- ja/tai käyttöturvallisuus-tiedotteet, tai vastaavat, ovat helposti saatavilla.	Torjuttavien aineiden ominaisuudet on selvitty myös akuutin vaiheen jälkeiselle ajalle, ja niiden vaaraominaisuuksista ja vuotokäyttäytymisestä on laadittu lyhyet yhteenvedot/checklistat	Suunnitelmaan sisältyy ainekohtaisia vahinkoskenaarioita ja torjuntamenetelmäsuosituksia eri olosuhteissa suojaustasoiheen.
	Päästölähteiden vaikutusalueet on tunnistettu. Torjuntakaluston sijoittelu on riskiperustaista.	Päästön vaikutusalueiden arviointiin on hyödynnetty kulkeutumis- ja leviämismalleja tai muuta laskentaa. Vaikutusalueet on arvioitu sekä vallitseville että huonoimmille mahdollisille olosuhteille.	Kulkeutumis- ja leviämismallinnuksessa huomioitu vahinkoaineen ominaisuuksien muuntuminen (säilyminen) sekä vuodenaikojen vaihtelu.

Kuva 3. Arviointi-Excelissä jokainen ympäristövahingon torjuntavalmiutta mittaava osa-alue (tässä riskiperustaisuus) on avattu selittävin väittämin. Väittämän kuvaama toiminnan/toteutuksen tasokkuus kasvaa tasolta seuraavalle. Tasojen sanallisista kuvauksista ilmenee, mitä asioita huomioimalla torjuntavalmiuden taso on nostettavissa.

Väittämien kuvauksien tarkoituksena on olla mahdollisimman yksiselitteisiä, jotta eri arvioitsijoilla ja arviointitietoa tuottavilla olisi mahdollisuus päätyä keskenään mahdollisimman vertailukelpoisiin johtopäätöksiin. Näin työkalun tavoite on parantaa arvioiden yhdenmukaisuutta ja keskinäistä vertailukelpoisuutta. Arvioinnin käytännön työn tekivät kuitenkin eri ihmiset, joten täyteen yhteismitallisuuteen ei päästä.

Tavoitetasot perustuvat alueen riskeihin. Pelastuslaitos, jonka on tarkoituksenmukaista varautua pieniin, päivittäismittaluokan ympäristövahinkoihin (suunnitelma-asetuksen 4 § hengessä) tulee täyttää torjuntavalmiustason A vaatimukset, ja on tavoiteltavaa, että laitos pyrkii kohti B-tasoa (kuva 4). Pelastuslaitokset, joiden varautumista määrittelee päivittäisiä pelastustoiminnan tehtäviä vaativammat vahingot, tulee täyttää valmiustason B vaatimukset, ja erityisesti alusöljy- ja kemikaalivahingot riskinarviossaan tunnistaneet pelastuslaitokset, pyrkii tasolle C.

Kuva 4. Vaaditut torjuntavalmiuden tasot on sidottu suunnitelma-asetuksen (1363/2018) pykälän 4–5 soveltamiseen.

Perusperiaatteena on, että vaatimustasot täyttyvät, kun tasokohtaiset väittämät toteutuvat 90 % tai enemmän. Yhteensä väittämiä on 100 kappaletta. Tällöin maksimissaan kahdessakymmenessä väittämässä voi olla puutteita. Tasot ovat kumulatiivisia. Täyttääkseen tason B, pelastuslaitoksen torjuntavalmiuden tulee täyttää sekä A-tason että B-tason vaatimukset. A-tason vaatimukset ovat minimivaatimuksia, niiden puutteita ei lähtökohtaisesti voida kompensoida muilla, korkeammalle tasolle yltävillä osa-alueilla.

Excelin väittämiin vastaaminen tuottaa automaattisesti saavutetusta torjuntavalmiustasosta sekä numeerisen kokonaisarvion taulukon alariville että erillisen yhteenvetosivun, jossa toteutunut taso esitetään myös graafina. Näin arviointiraportista on helposti havainnollistettavissa vahvuudet ja mahdolliset kehittämiskohteet.

Sen lisäksi, että yhteisesti käytettävät arviointikriteerit vahvistavat pelastuslaitosten yhdenvertaisuutta, antaa arviointityökalu mahdollisuuden ensimmäistä kertaa analysoida ympäristövahinkojentorjuntavalmiutta yhdenmukaisin perustein myös valtakunnallisesti. Pelastustoimialueiden kesken on kuitenkin vakavuudeltaan eritasoisia ympäristövahinkoriskejä. Eritasoiset ympäristövahinkoriskit, kuten merialueen riskit ja sisävesien riskit, saattavat vaikuttaa arviointitulokseen. Esimerkiksi tasoa B tavoiteltaessa ei Saimaan alueen ulkopuolisella sisävesialueella ole tarvetta aluskohtaiseen varautumiseen. Tällöin torjuntavalmius kyseisillä pelastuslaitoksilla täyttyy (vastaus saa arvon 2) ilman merialueilla vastaavassa kohdassa tarvittavaa valmiutta. Siten arvioinnissa esitetty taso ei kerro suoraan öljyvahinkojen torjuntatasoa, vaan se kertoo torjuntatasosta suhteessa riskeihin.

Torjuntavalmiustasojen kuvaukset on sovellettu kansainvälisen arviointityökalun⁷ pohjalta. Osa-alueiden väittämät ja niiden sisältökuvaukset eivät kuitenkaan ole yksi yhteen kansainvälisen mallin kanssa, sillä Suomessa torjuntavastuut ja hyväksyttävät torjuntamenetelmät jakautuvat hieman eri

⁷ Readiness Evaluation Tool for Oil Spills, RETOS™

tavalla. Rakenteessa on kuitenkin pyritty säilyttämään yhdenmukaisuutta, joka jatkossa mahdollistaisi tulosten vertailukelpoisuuden myös kansainvälisesti, esimerkiksi muiden Itämeren valtioiden torjuntavalmiuksiin.

Arviointi-Excelin avulla tehtyä kokonaisarvioita ja sen yhteenvetoa hyödynnetään palvelutason arvioinnin lisäksi laadittaessa pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14. pykälässä tarkoitettua tehtäväkohtaista palvelutason asiantuntija-arviota.

1.2. Yhteinen läpikäynti

Aluehallintovirastot järjestivät arvioinnista keskustelutilaisuuden jokaisen pelastuslaitosten kanssa erikseen. Tilaisuuksia oli siis 22 kappaletta. Keskustelutilaisuudessa muodostettiin yhteinen käsitys kunkin arvioitavan kohdan tilasta. Pelastuslaitoksen tekemää arvioita tarvittaessa muokattiin siten, että valtakunnallinen arvioinnin yhtenäisyys pyrittiin saavuttamaan.

2. Tulokset

2.1. Koko maa

Taulukko 1: Torjuntatasojen saavuttaminen pelastuslaitoksittain

YVT-kokonaisarvio	A-taso %	B-taso %	C-taso %	Vaatimustaso	Vaatimus täyttyy
Etelä-Karjala	60	32	18	B	Ei
Etelä-Pohjanmaa	91	39	0	A	Kyllä
Etelä-Savo	78	41	2	B	Ei
Helsinki	95	67	34	B	Ei
Itä-Uusimaa	82	57	25	B	Ei
Jokilaaksot	98	84	55	B	Ei
Kainuu	92	57	3	A	Kyllä
Kanta-Häme	71	1	0	A	Ei
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alue	75	35	6	B	Ei
Keski-Suomi	92	65	37	A	Kyllä
Keski-Uusimaa	88	-	-	A	Ei
Kymenlaakso	97	74	28	B	Ei
Lappi	91	50	17	B	Ei
Länsi-Uusimaa	92	77	49	B	Ei
Oulu-Koillismaa	82	46	24	B	Ei
Pirkanmaa	65	29	10	A	Ei
Pohjanmaa	80	39	11	B	Ei
Pohjois-Karjala	91	8	1	B	Ei
Pohjois-Savo	88	46	5	B	Ei
Päijät-Häme	100	72	10	A	Kyllä
Satakunta	80	27	4	B	Ei
Varsinais-Suomi	92	59	21	B	Ei

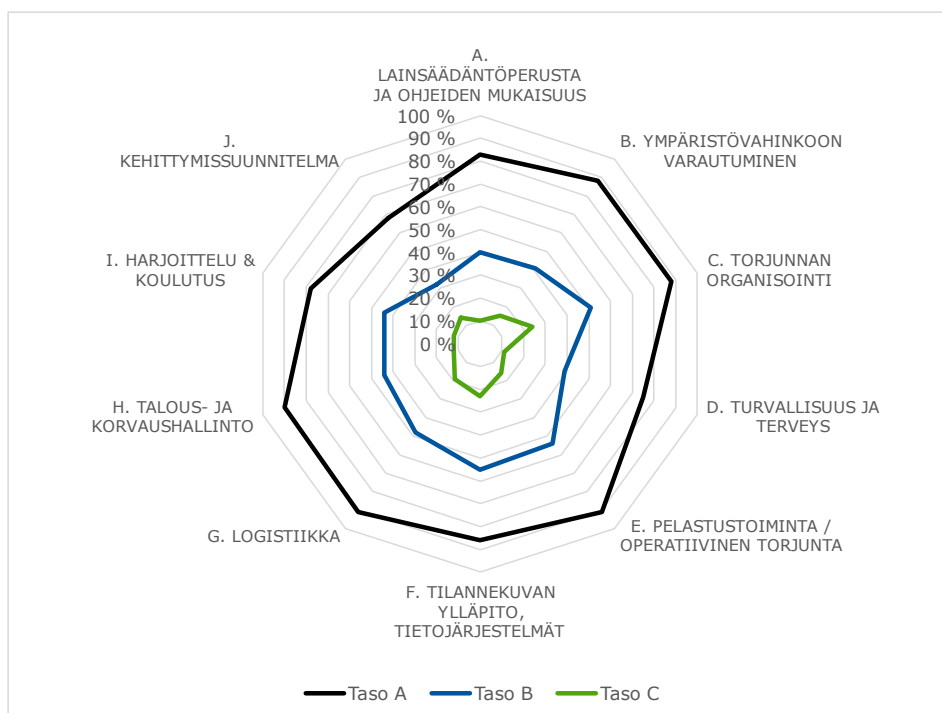
Koko maan arvioinnin mukaan neljässä pelastuslaitoksessa ympäristövahinkoihin varautuminen on riskinarvion edellyttämällä torjuntatasolla. Kahdeksassatoista pelastuslaitoksessa tasoa ei saavuteta, mutta missään niistä aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

Taulukko 2: Koko maan torjuntavalmiuksien osa-alueiden toteutuminen

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:

85 %   46 %   16 %

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	83 %	40 %	10 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	88 %	41 %	15 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	88 %	51 %	24 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	75 %	39 %	11 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	91 %	54 %	16 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	86 %	55 %	23 %
G. LOGISTIIKKA	91 %	48 %	19 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	90 %	44 %	12 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	78 %	44 %	12 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	68 %	32 %	14 %

Koko maan torjuntavalmiuksissa taso A saavutettiin keskimäärin 85-prosenttisesti. Eniten puutteita oli kehityssuunnittelussa sekä terveys- ja turvallisuussuunnittelussa. Harjoittelussa ja koulutuksessa oli myös puutteita useilla pelastuslaitoksilla. Parhaiten saavutettiin pelastustoiminnan / operatiivisen toiminnan vaatimukset.

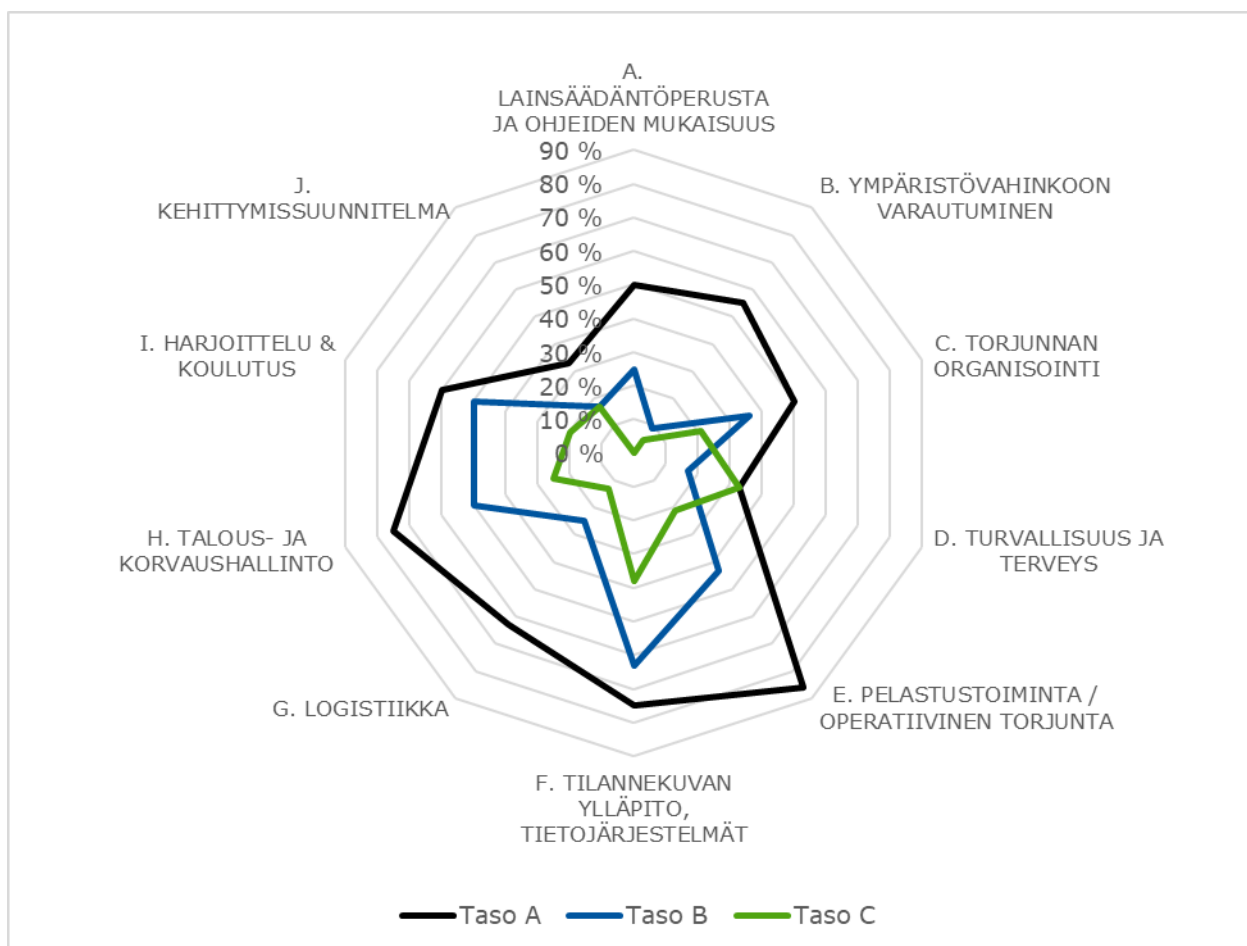
Taso B saavutettiin koko maassa keskimäärin 46-prosenttisesti. Tarkastelussa on mukana myös ne pelastuslaitokset, joiden riskiarvion edellyttämä torjuntataso on A. Eniten puutteita oli kehityssuunnitelmassa sekä turvallisuus- ja terveystuunnittelussa.

Torjuntavalmiudet C -tasolla saavutettiin koko maassa keskimäärin 16-prosenttisesti. Puutteita oli kaikilla osa-alueilla, erityisesti lainsäädäntöperustassa ja ohjeiden mukaisuudessa. Taso C on rakennettu tavoitetasoksi, se ei ole riskinarvion mukainen vaatimustaso.

2.2. Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Taulukko 3: Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 60 %	B 32 %	C 18 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	50 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	55 %	9 %	5 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	50 %	36 %	21 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	33 %	17 %	33 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	86 %	43 %	21 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	75 %	63 %	38 %
G. LOGISTIIKKA	63 %	25 %	13 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	75 %	50 %	25 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	60 %	50 %	20 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	33 %	17 %	17 %

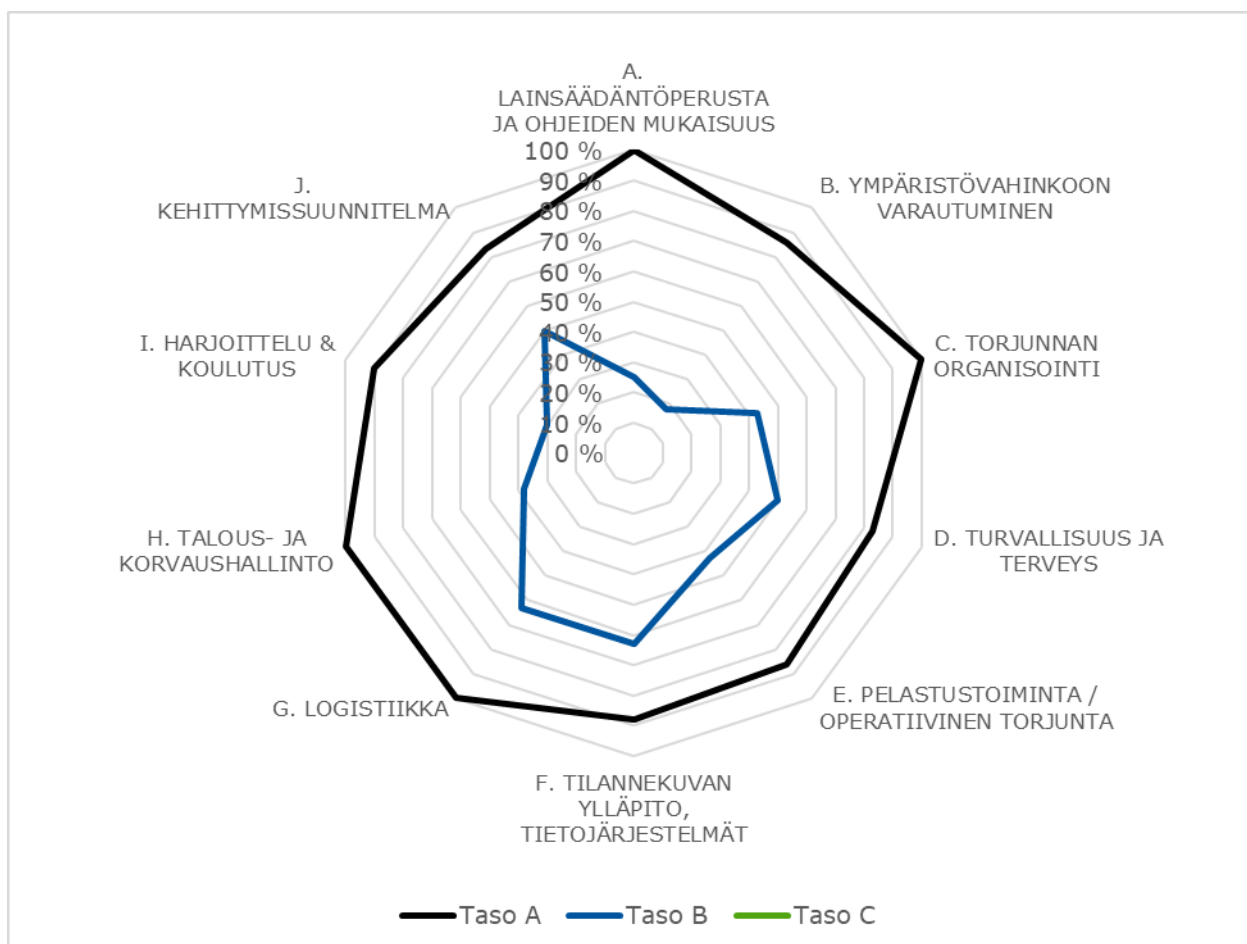

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat terveyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä torjuntavalmiuden suunnittelussa. Pelastuslaitoksella on arvioinnin pohjalta luotu ympäristövahinkojen torjunnan kehittämissuunnitelma. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.3. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Taulukko 4: Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 91 %	B 39 %	C 0 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	86 %	18 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	43 %	0 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	50 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	86 %	43 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	63 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	63 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	38 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	90 %	30 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	50 %	0 %

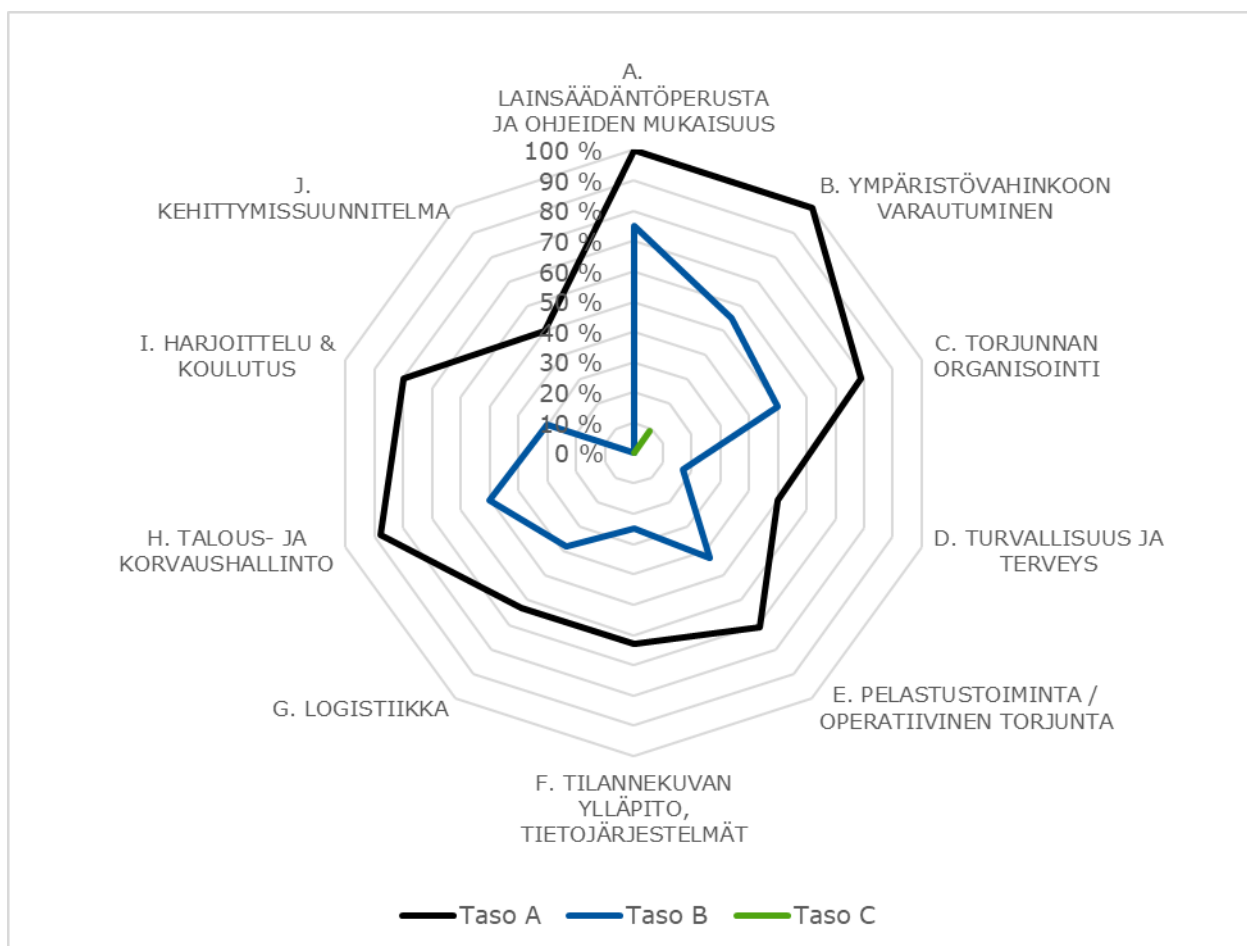
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Taso saavutetaan. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos kehittää toimintaa tasoa B kohti. Päivitykset suunnitelmissa näyttäisivät olevan varsin pieniä ja tavoite on realistinen.

2.4. Etelä-Savon pelastuslaitos

Taulukko 5: Etelä-Savon pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	78 %	41 %	2 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	75 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	100 %	55 %	9 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	79 %	50 %	0 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	50 %	17 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	71 %	43 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	63 %	25 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	63 %	38 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	88 %	50 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	80 %	30 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	50 %	0 %	0 %

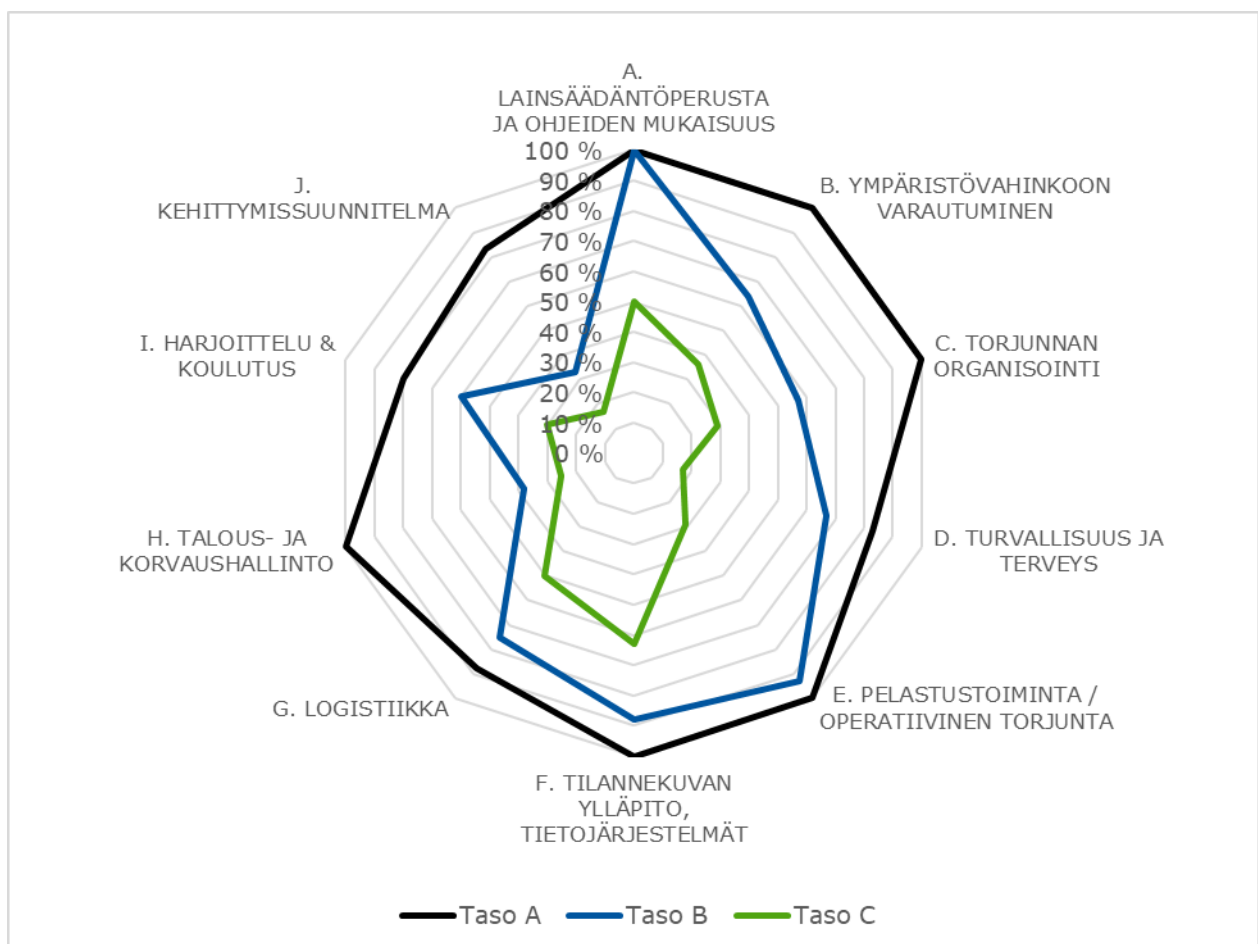

Etelä-Savon pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat kehityssuunnitelmassa sekä terveys- ja turvallisuussuunnittelussa ja työterveyshuollon suunnittelussa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.5. Helsingin pelastuslaitos

Taulukko 6: Helsingin pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 95 %	B 67 %	C 34 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	100 %	50 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	100 %	64 %	36 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	57 %	29 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	67 %	17 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	93 %	29 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	88 %	63 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	75 %	50 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	38 %	25 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	80 %	60 %	30 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	33 %	17 %

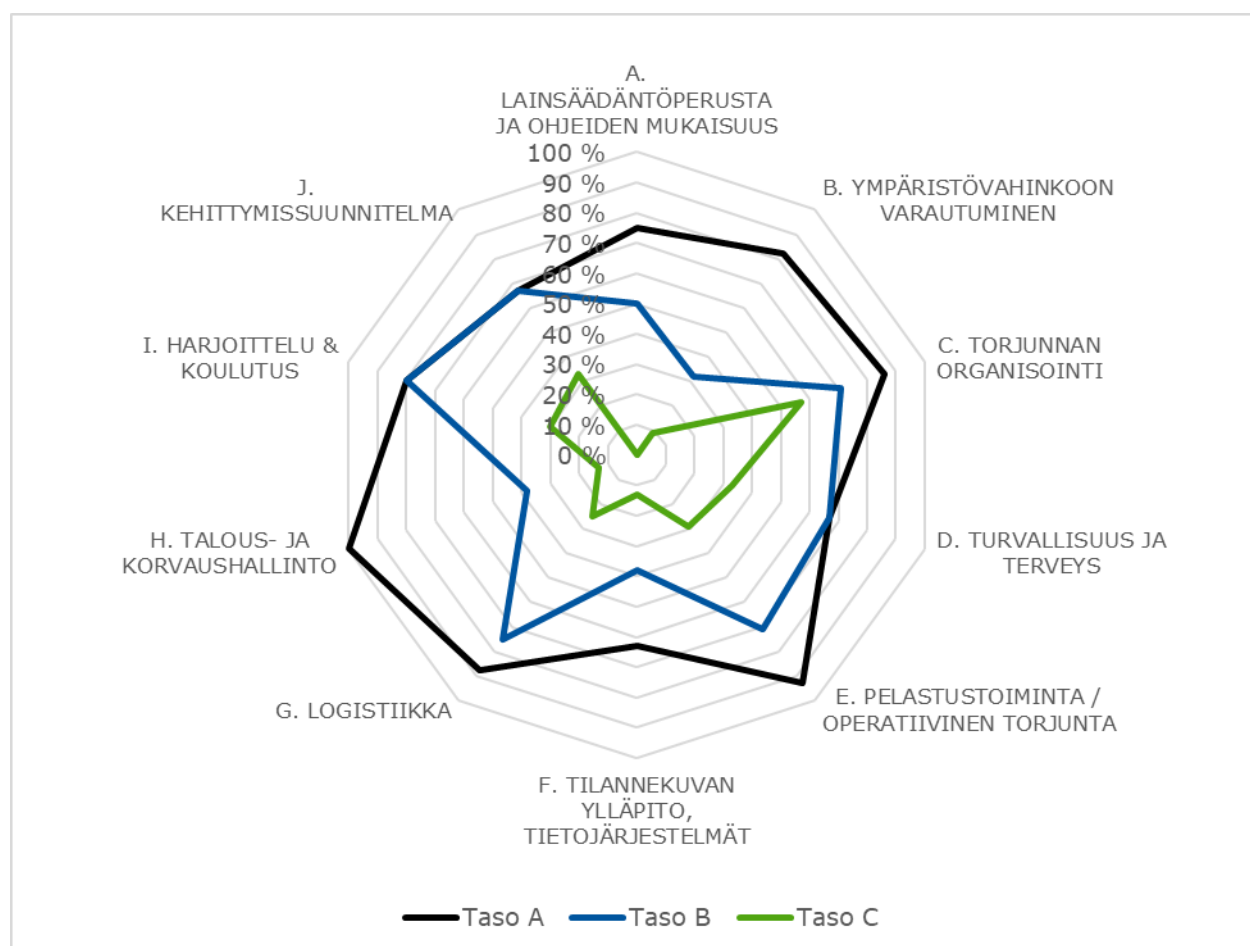
Helsingin pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat terveys- ja turvallisuussuunnittelussa, harjoitus- ja koulutussuunnittelussa sekä kehityssuunnitelmassa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.6. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Taulukko 7: Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 82 % B 57 % C 25 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	50 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	82 %	32 %	9 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	86 %	71 %	57 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	67 %	67 %	33 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %	71 %	29 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	63 %	38 %	13 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	75 %	25 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	38 %	13 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	80 %	80 %	30 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	67 %	67 %	33 %

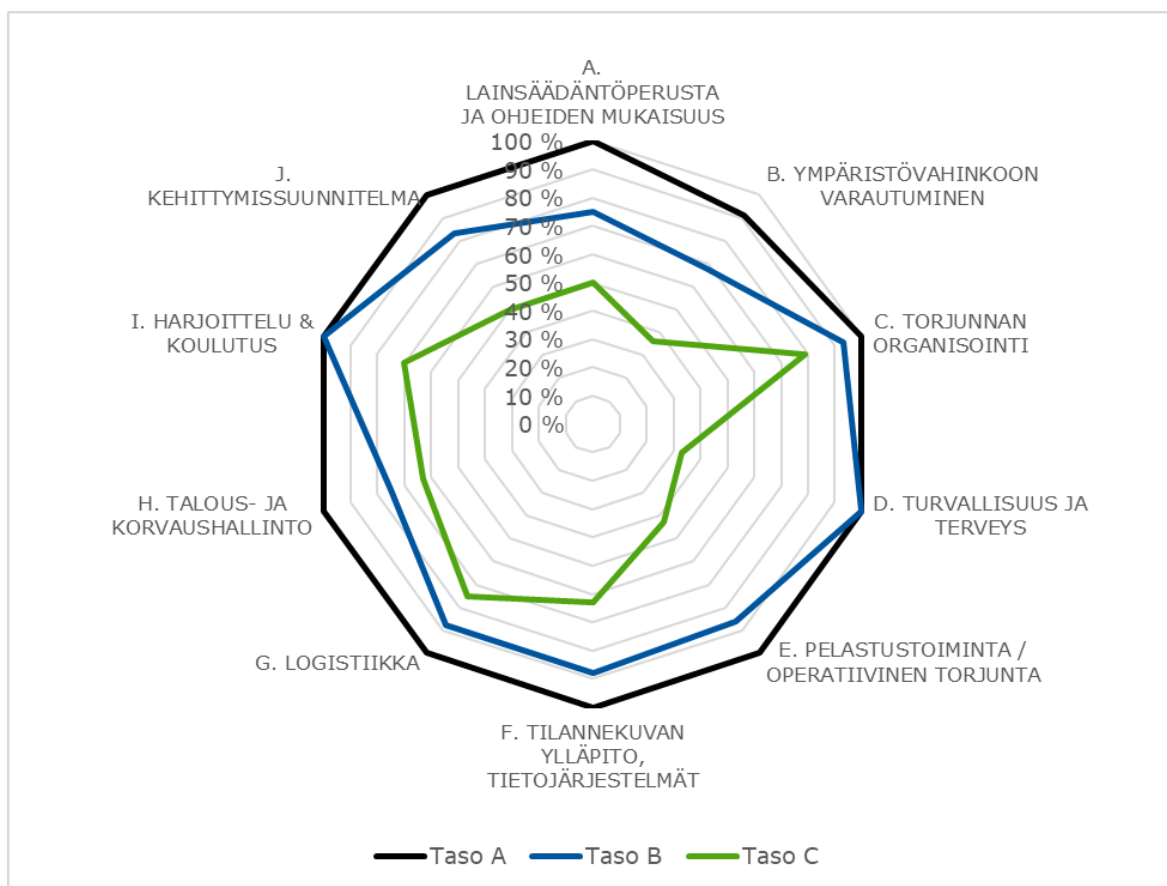

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat turvallisuus- ja terveyssuunnittelussa ja tilannekuvan ylläpidossa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.7. Jokilaaksojen pelastuslaitos

Taulukko 8: Jokilaaksojen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	98 %	84 %	55 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	75 %	50 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	91 %	68 %	36 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	93 %	79 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	100 %	100 %	33 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	86 %	43 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	88 %	63 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	88 %	75 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	75 %	63 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	100 %	70 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	100 %	83 %	50 %

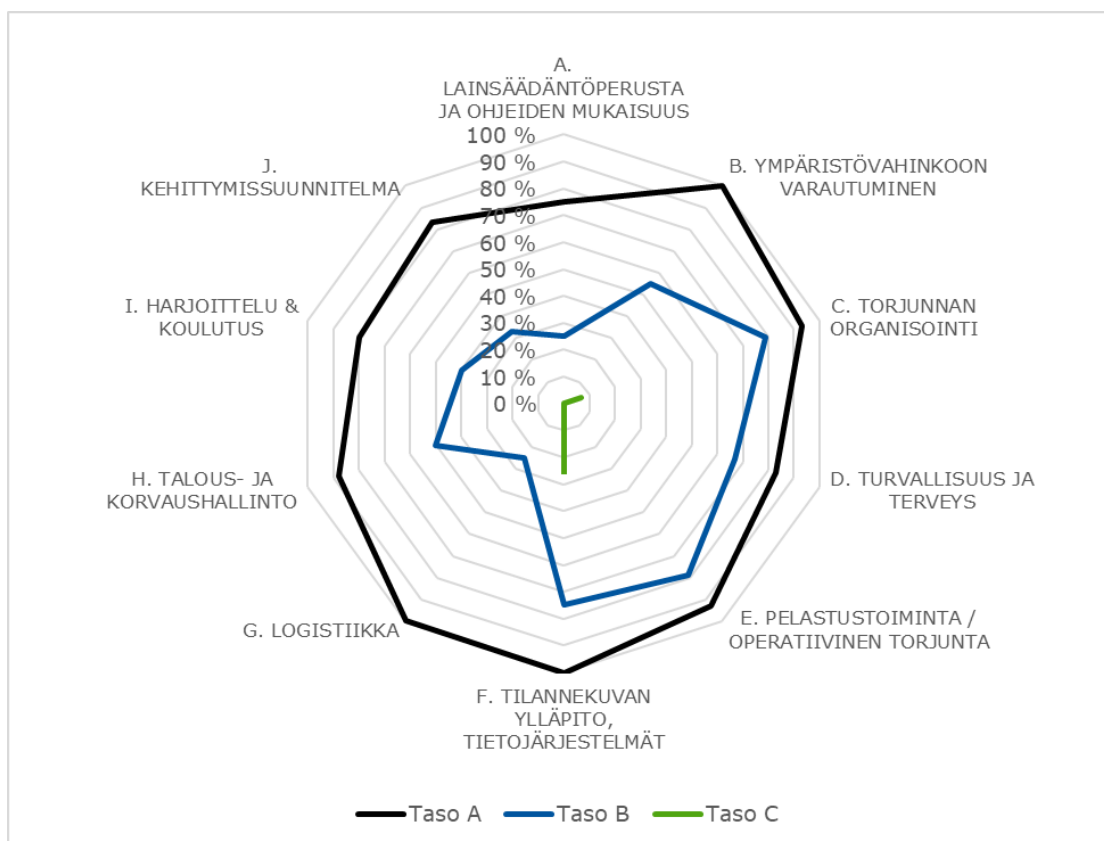

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat lainsäädäntöperustassa ja ohjeiden mukaisuudessa, talous- ja korvaushallinnossa sekä ympäristövahinkoon varautumisessa. Pelastuslaitoksen suurimmat huolet liittyvät riittävän rahoituksen puutteeseen ja rahoituksen riittävyyteen tulevaisuudessa. Aluehallintoviraston arvion mukaan YVT:n valmiustasopuutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.8. Kainuun pelastuslaitos

Taulukko 9: Kainuun pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	92 %	57 %	3 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	100 %	55 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	93 %	79 %	7 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	67 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %	79 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	75 %	25 %
G. LOGISTIikka	100 %	25 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	88 %	50 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	80 %	40 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	33 %	0 %

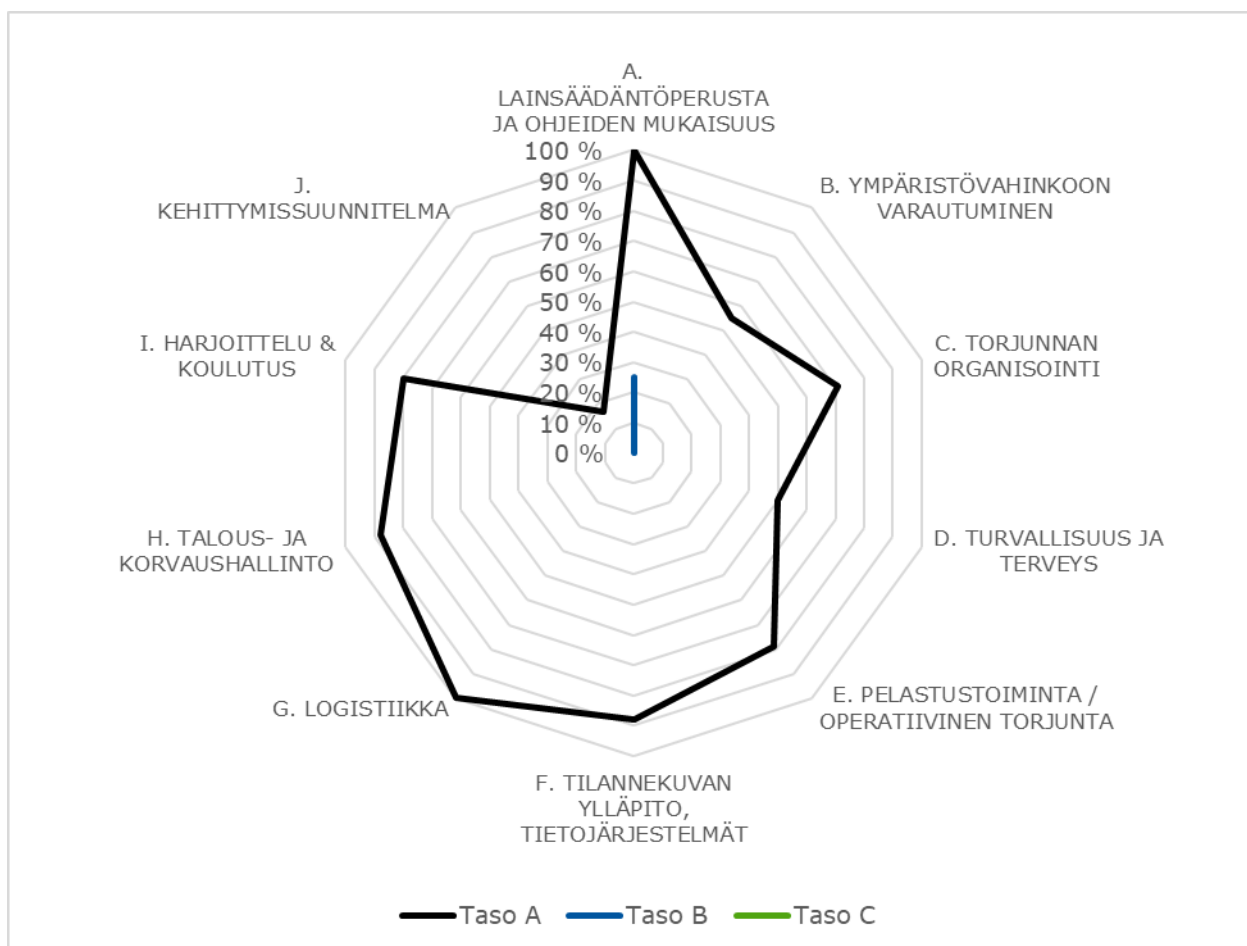

Kainuun pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Taso saavutetaan. Pelastuslaitoksen suunnitelmat on tehty öljyntorjuntaan huomioimatta YVT-asioita kokonaisuutena. Toimintamallit ovat pääosin selkeitä, mutta kaikista ei ole varsinaista suunnitelmaa tai niitä ei ole kirjattu ylös. Tieto siirtyy henkilöltä toiselle suullisesti tai hiljaisena tietona. Henkilöstön koulutus ja harjoittelu on siihen panostamisesta huolimatta edelleen vajanaista. Yhteistoimintaharjoituksia mm. naapuripelastuslaitosten kanssa kaivataan lisää.

2.9. Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Taulukko 10: Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 71 %	B 1 %	C 0 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	55 %	0 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	71 %	0 %	0 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	50 %	0 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	79 %	0 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	0 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	0 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	88 %	0 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	80 %	0 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	17 %	0 %	0 %

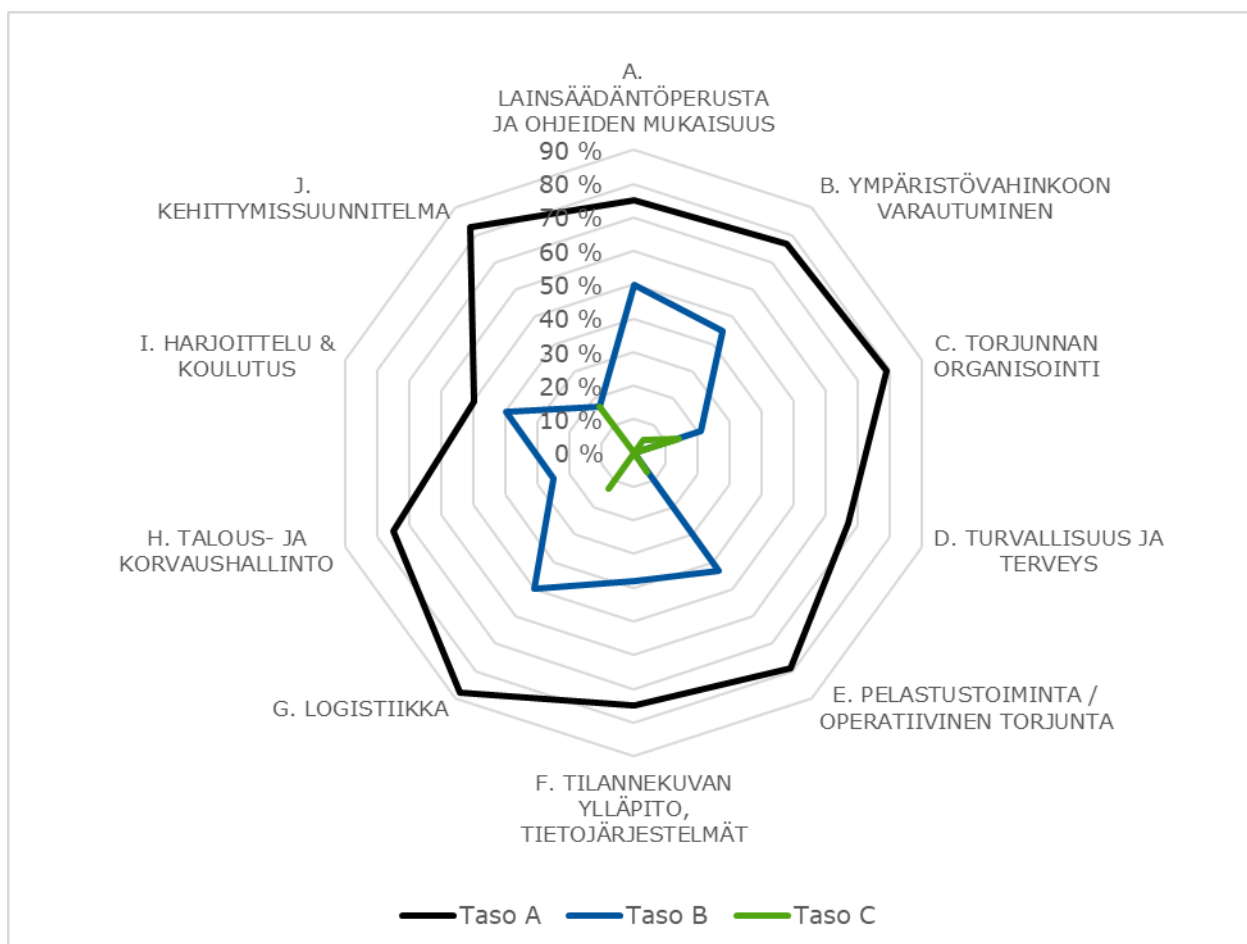

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Pelastuslaitoksen suunnitelmat ovat öljyntorjuntaa koskevia. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmit puutteet ovat terveys- ja turvallisuussuunnittelussa, kehittymissuunnitelmassa ja ympäristövahinkoihin varautumisessa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.10. Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Taulukko 11: Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 75 %	B 35 %	C 6 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	50 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	77 %	45 %	5 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	79 %	21 %	14 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	67 %	0 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	79 %	43 %	7 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	75 %	38 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	50 %	13 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	75 %	25 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	50 %	40 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	17 %	17 %

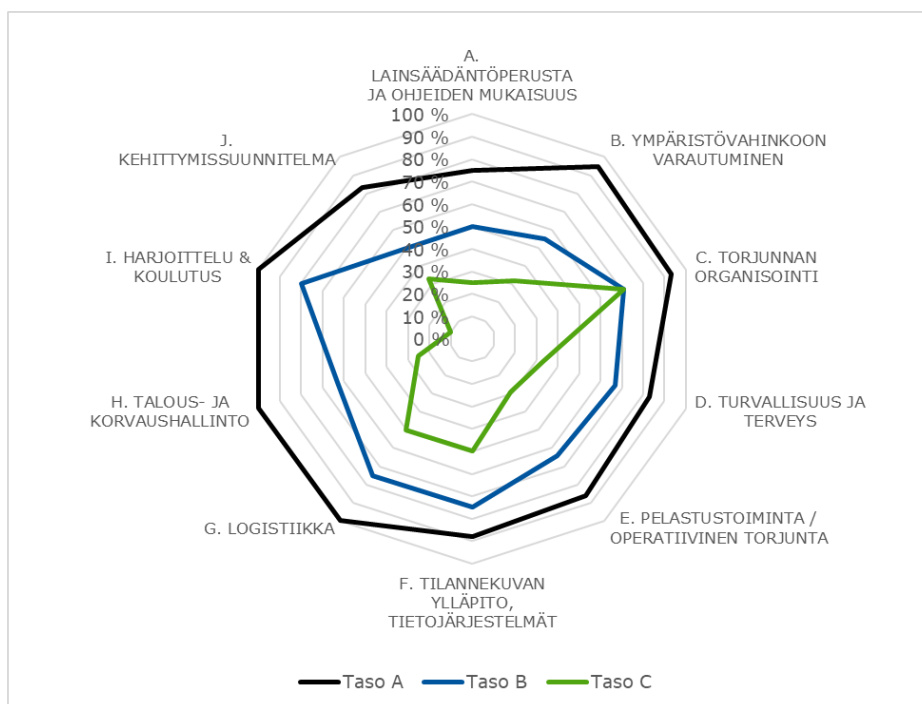
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat kehittymissuunnitelmassa ja harjoitusten sekä koulutusten suunnittelussa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.11. Keski-Suomen pelastuslaitos

Taulukko 12: Keski-Suomen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 92 %	B 65 %	C 37 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	50 %	25 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	95 %	55 %	32 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	93 %	71 %	71 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	67 %	33 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	86 %	64 %	29 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	75 %	50 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	75 %	50 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	63 %	25 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	80 %	10 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	50 %	33 %

Keski-Suomen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Taso saavutetaan. Keski-Suomen pelastuslaitos kehittää toimintaa tasoa B kohti. Pelastustoimialueiden kesken on vakavuudeltaan eritasoisia ympäristövahinkoriskejä. Eritasoiset ympäristövahinkoriskit, kuten merialueen riskit ja sisävesien riskit, saattavat vaikuttaa arviointitulokseen. Esimerkiksi tasoa B tavoiteltaessa ei Keski-Suomen alueella ole tarvetta aluskohtaiseen varautumiseen. Tällöin vastaus alueella tulee olla 2, jotta tulos on oikean suuntainen. Pelastuslaitoksella on voimassa olevat öljyntorjunnan suunnitelma ja kemikaalintorjuntasuunnitelma. Jatkossa pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntaa tullaan käsittelemään nykyistä laajemmin ja tuleva ympäristövahinkojen suunnitelma tulee sisältämään myös öljyntorjunnan ja kemikaalintorjuntasuunnitelmat.

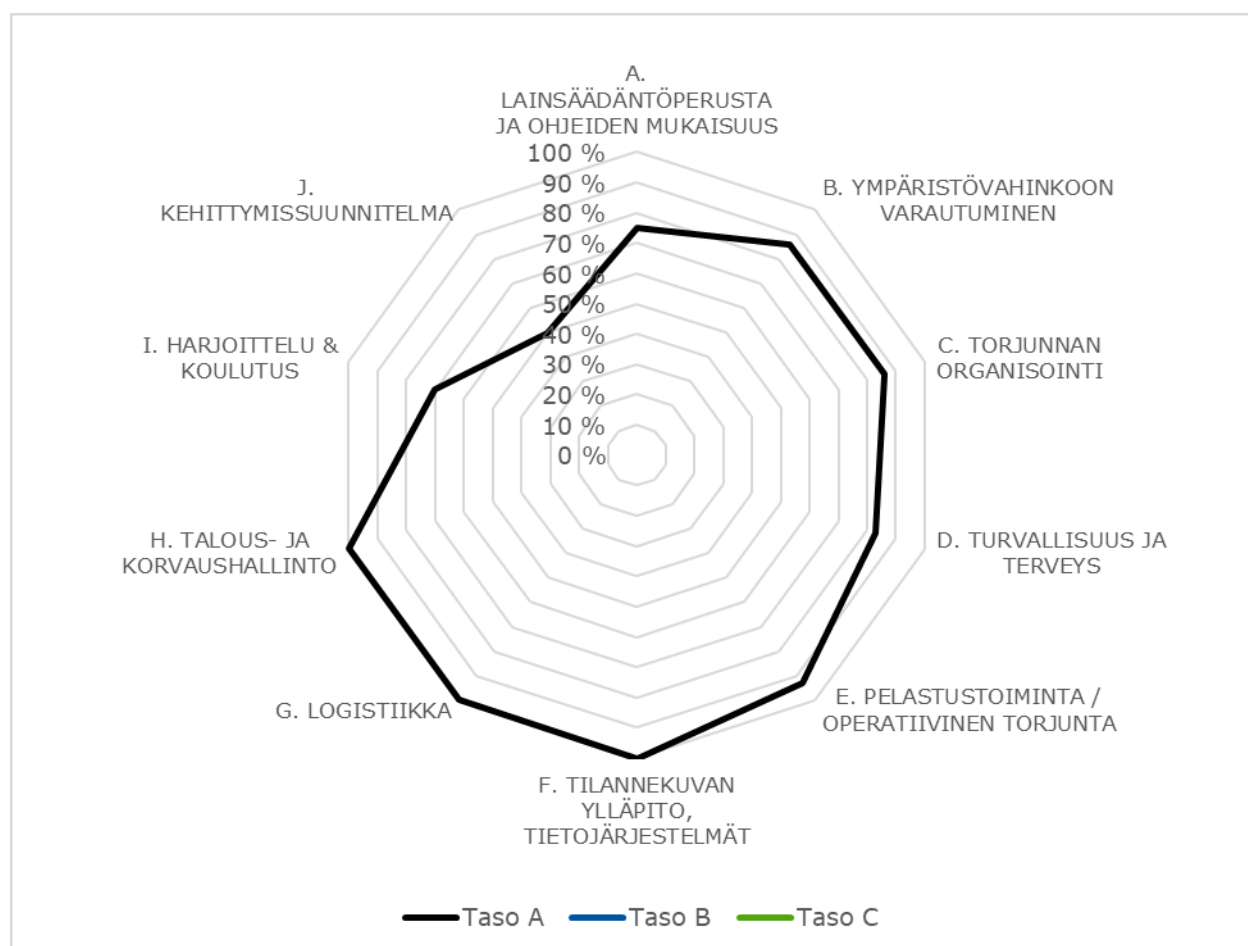

2.12. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

**Taulukko 13: Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ympäristö-
vahinkojen torjuntavalmiustaso**

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 86 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	86 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	86 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %
G. LOGISTIIKKA	100 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	70 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	50 %

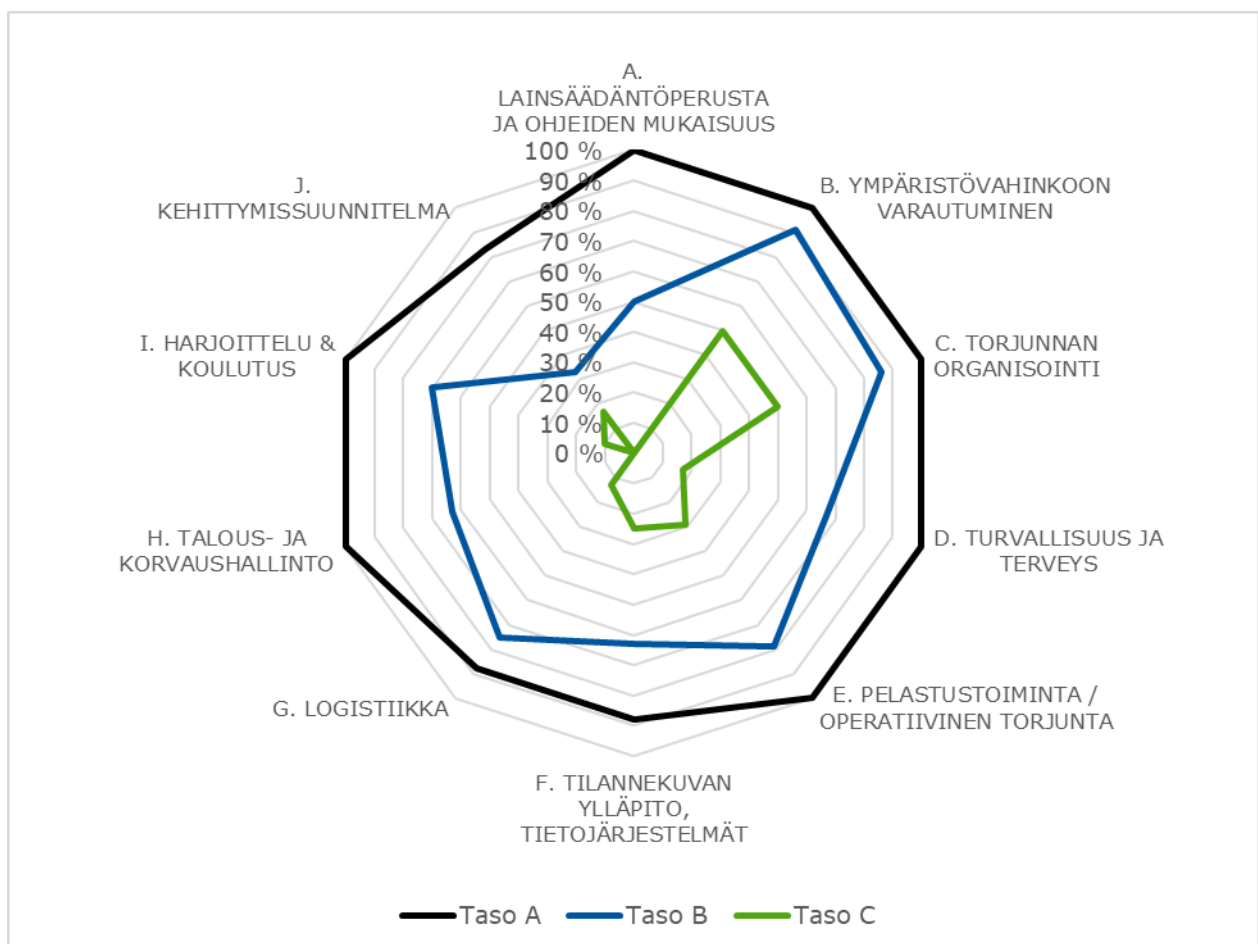

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat harjoitus- ja koulutussuunnittelussa ja kehittämissuunnittelussa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.13. Kymenlaakson pelastuslaitos

Taulukko 14: Kymenlaakson pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	97 %	74 %	28 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	50 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	100 %	91 %	50 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	86 %	50 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	100 %	67 %	17 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	79 %	29 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	63 %	25 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	75 %	13 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	63 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	70 %	10 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	33 %	17 %

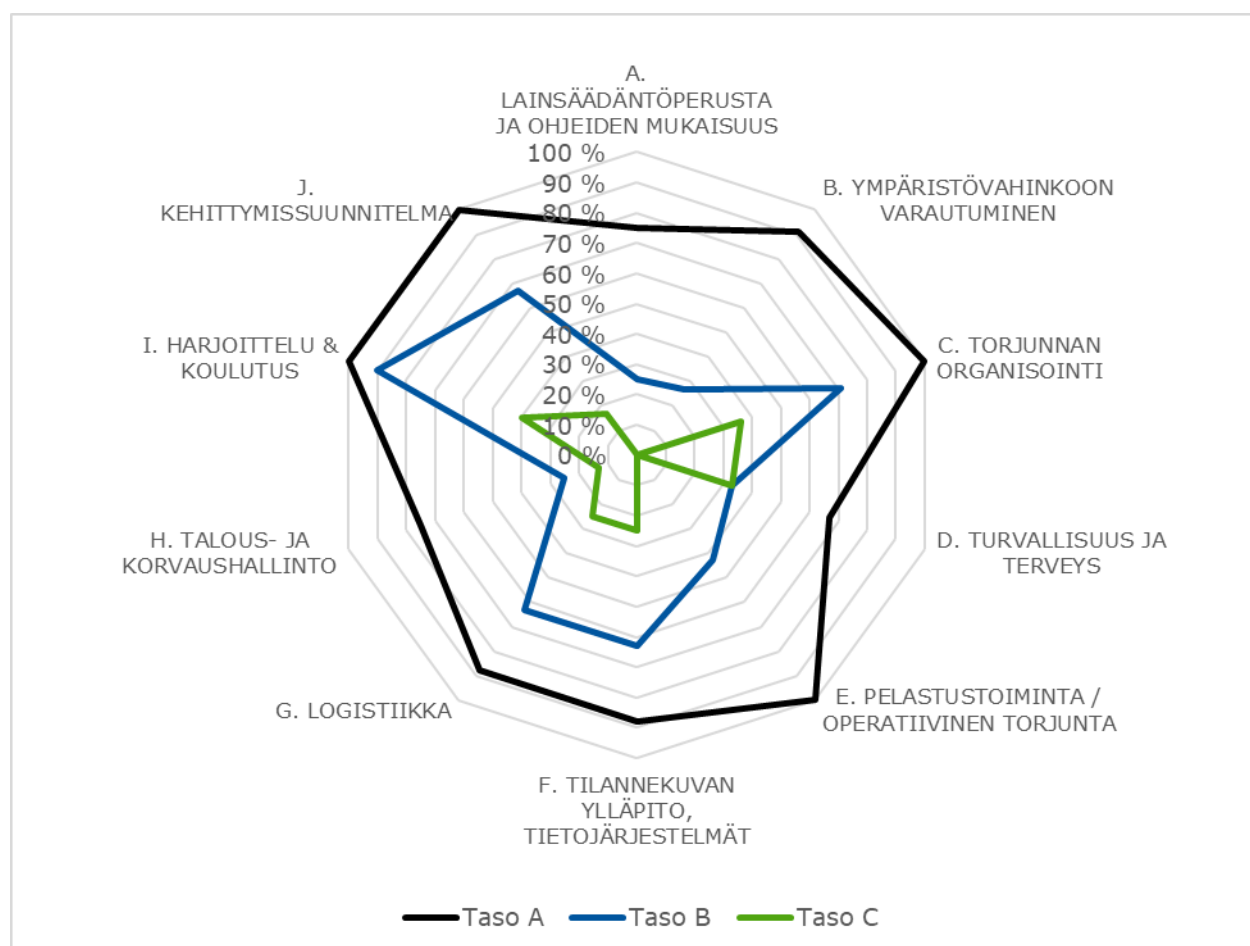
Kymenlaakson pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat kehittämissuunnittelussa ja logistiikan suunnittelussa sekä tilannekuvan ylläpidossa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.14. Lapin pelastuslaitos

Taulukko 15: Lapin pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 91 % B 50 % C 17 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	91 %	27 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	71 %	36 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	67 %	33 %	33 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	43 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	63 %	25 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	63 %	25 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	75 %	25 %	13 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	90 %	40 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	100 %	67 %	17 %

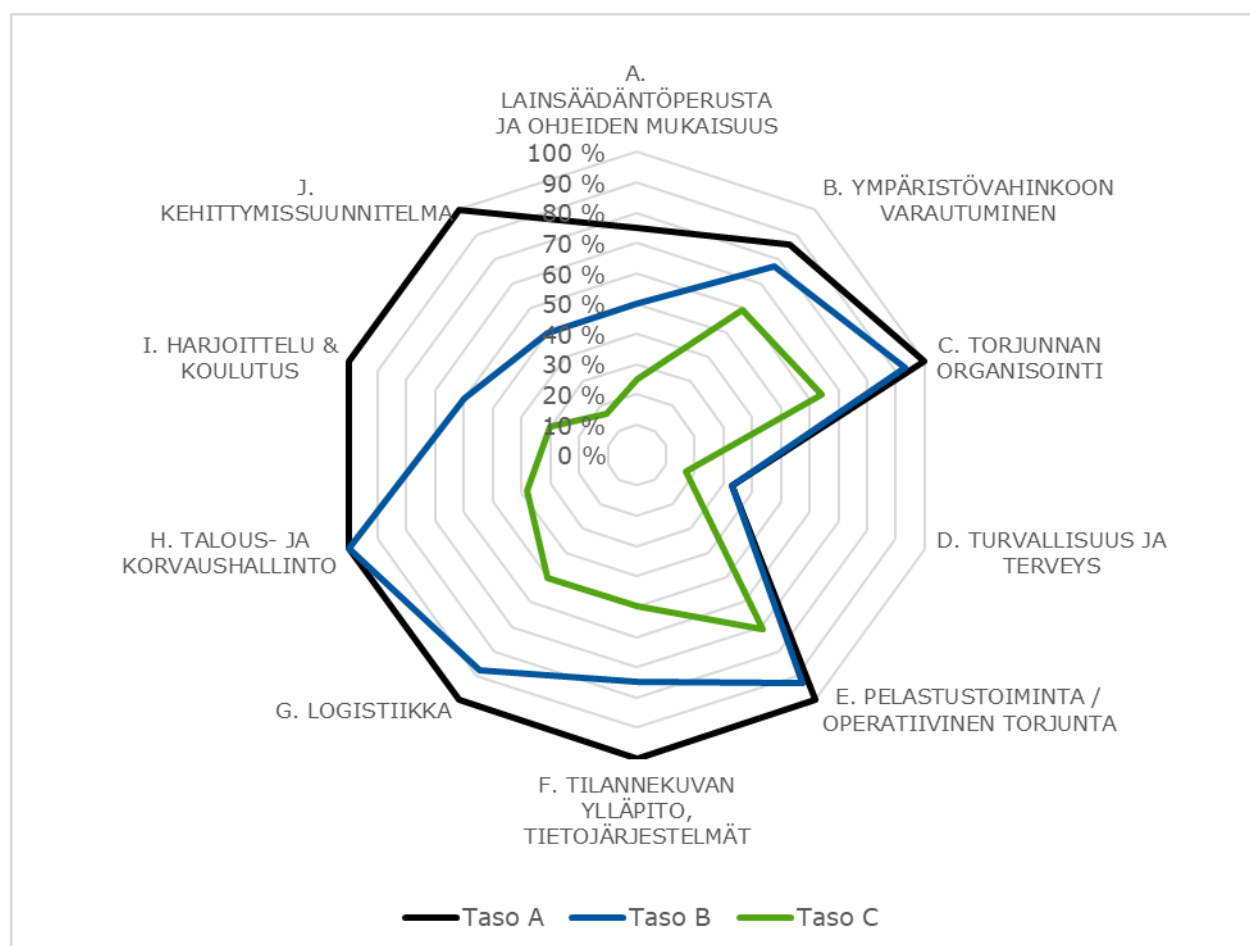
Lapin pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat talous- ja korvaushallinnon suunnittelussa sekä lainsäädäntöperustan ja ohjeiden mukaisuudessa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.15. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Taulukko 16: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 92 %** **B 77 %** **C 49 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	50 %	25 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	86 %	77 %	59 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	93 %	64 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	33 %	33 %	17 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	93 %	71 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	75 %	50 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	88 %	50 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	100 %	38 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	60 %	30 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	100 %	50 %	17 %

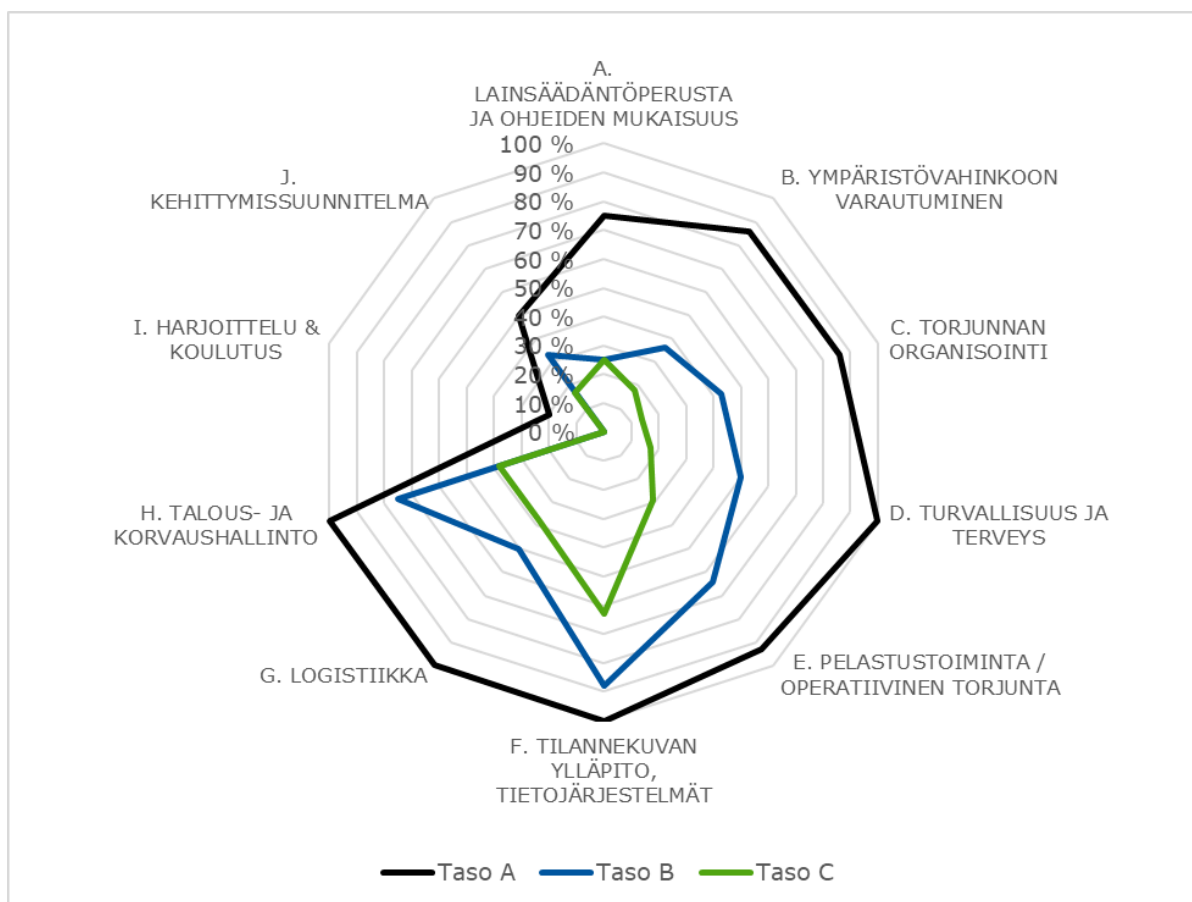

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat terveys- ja turvallisuussuunnittelussa ja lainsäädäntöperustan ja ohjeiden mukaisuudessa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.16. Oulu-Koillismaan pelastuslaitos

Taulukko 17: Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	82 %	46 %	24 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	75 %	25 %	25 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	86 %	36 %	18 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	86 %	43 %	14 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	100 %	50 %	17 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %	64 %	29 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	88 %	63 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	50 %	38 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	75 %	38 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	20 %	0 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	50 %	33 %	17 %

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat harjoittelussa ja koulutuksessa sekä kehityssuunnittelussa. Pelastuslaitoksen mukaan harjoituksia suunnitellaan aktiivisesti, mutta ne eivät toteudu suunnitelmien mukaan. Aika ja resurssit suunnataan tärkeämmäksi koettuihin asioihin.

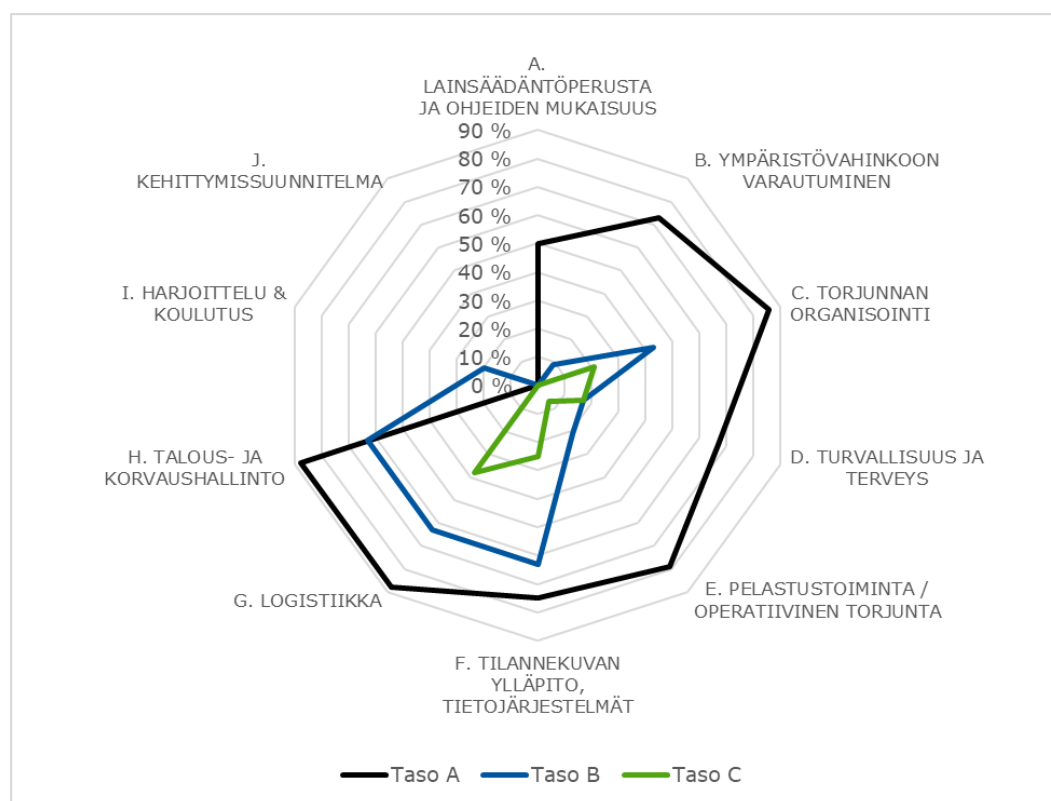
Aluehallintoviraston arvion mukaan valmiustasopuutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.17. Pirkanmaan pelastuslaitos

Taulukko 18: Pirkanmaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 65 % B 29 % C 10 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	50 %	0 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	73 %	9 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	86 %	43 %	21 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	67 %	17 %	17 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	79 %	21 %	7 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	75 %	63 %	25 %
G. LOGISTIikka	88 %	63 %	38 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	88 %	63 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	0 %	20 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	0 %	0 %	0 %

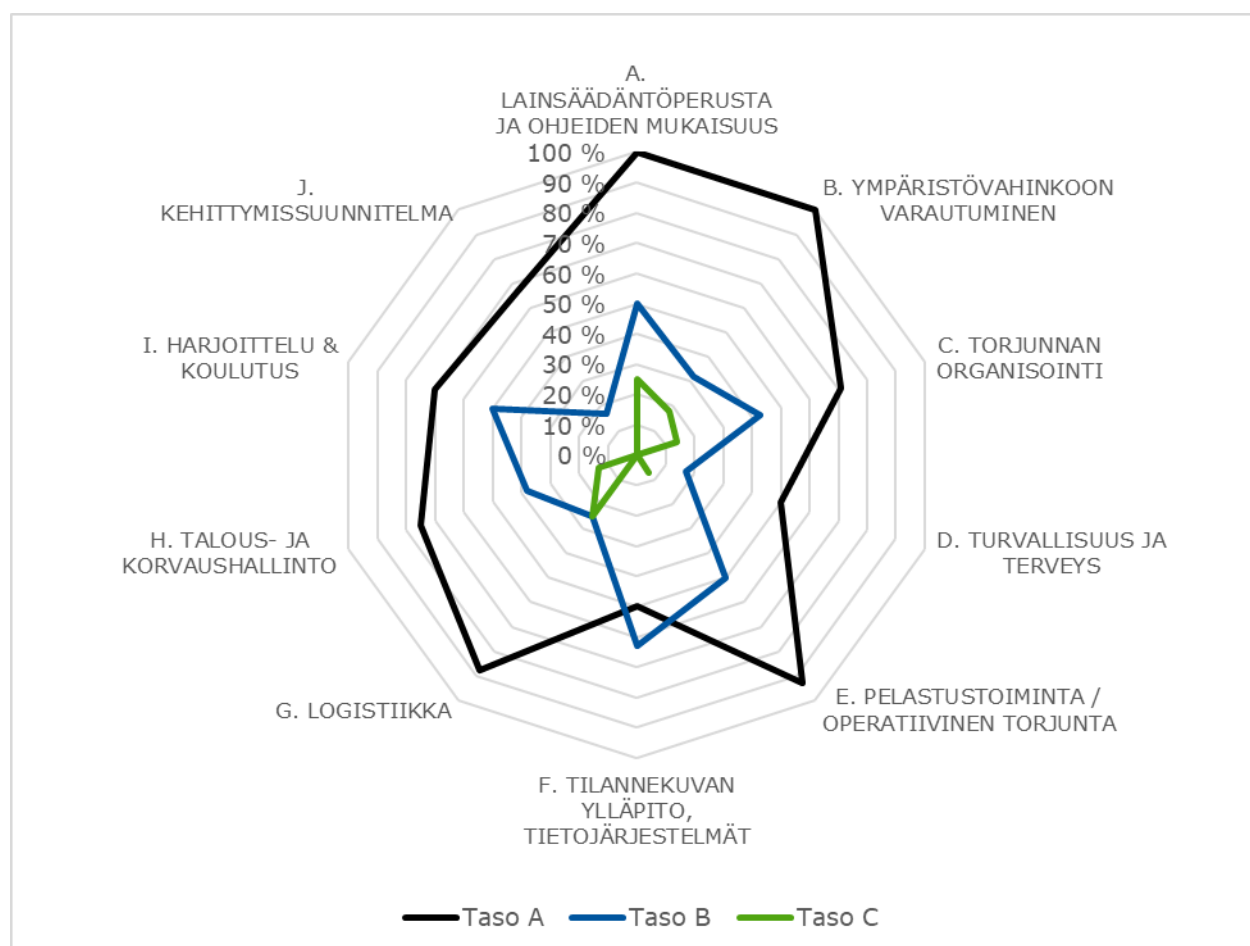
Pirkanmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Taso ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat kehityssuunnitelmassa ja harjoittelussa sekä koulutuksessa. Suunnitelmat tullaan päivittämään ja suunnitelmat tulevat jatkossa käsittelemään myös ympäristövahinkojen torjuntaa nykyistä laajemmin. Ympäristövahinkojen torjuntasuunnitelman laatimista varten on toivottu pelastuslaitoksille yhteistä suunnitelmapohjaa. Yhteinen suunnitelmapohja edesauttaisi torjuntasuunnitelman sisällön ja rakenteen arviointia, vertailua ja kehittämistä. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.18. Pohjanmaan pelastuslaitos

Taulukko 19: Pohjanmaan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 80 % B 39 % C 11 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	50 %	25 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	100 %	32 %	18 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	71 %	43 %	14 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	50 %	17 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %	50 %	7 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	50 %	63 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	25 %	25 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	75 %	38 %	13 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	70 %	50 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	67 %	17 %	0 %

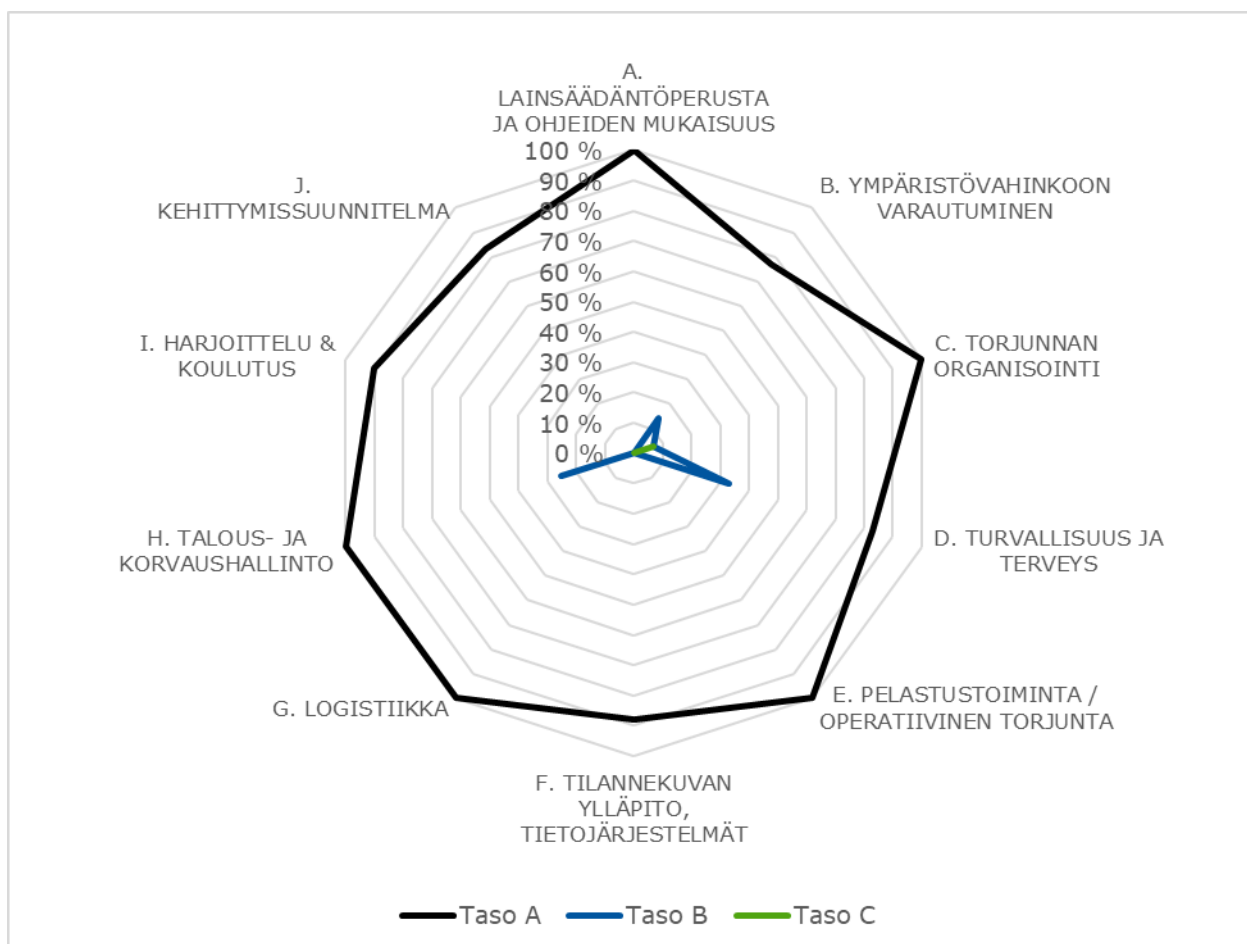
Pohjanmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat Tasolla A turvallisuussuunnittelussa ja tasolla B useammalla osa-alueella. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.19. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Taulukko 20: Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	91 %	8 %	1 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	0 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	77 %	14 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	7 %	7 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	33 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	0 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	0 %	0 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	0 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	25 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	90 %	0 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	0 %	0 %

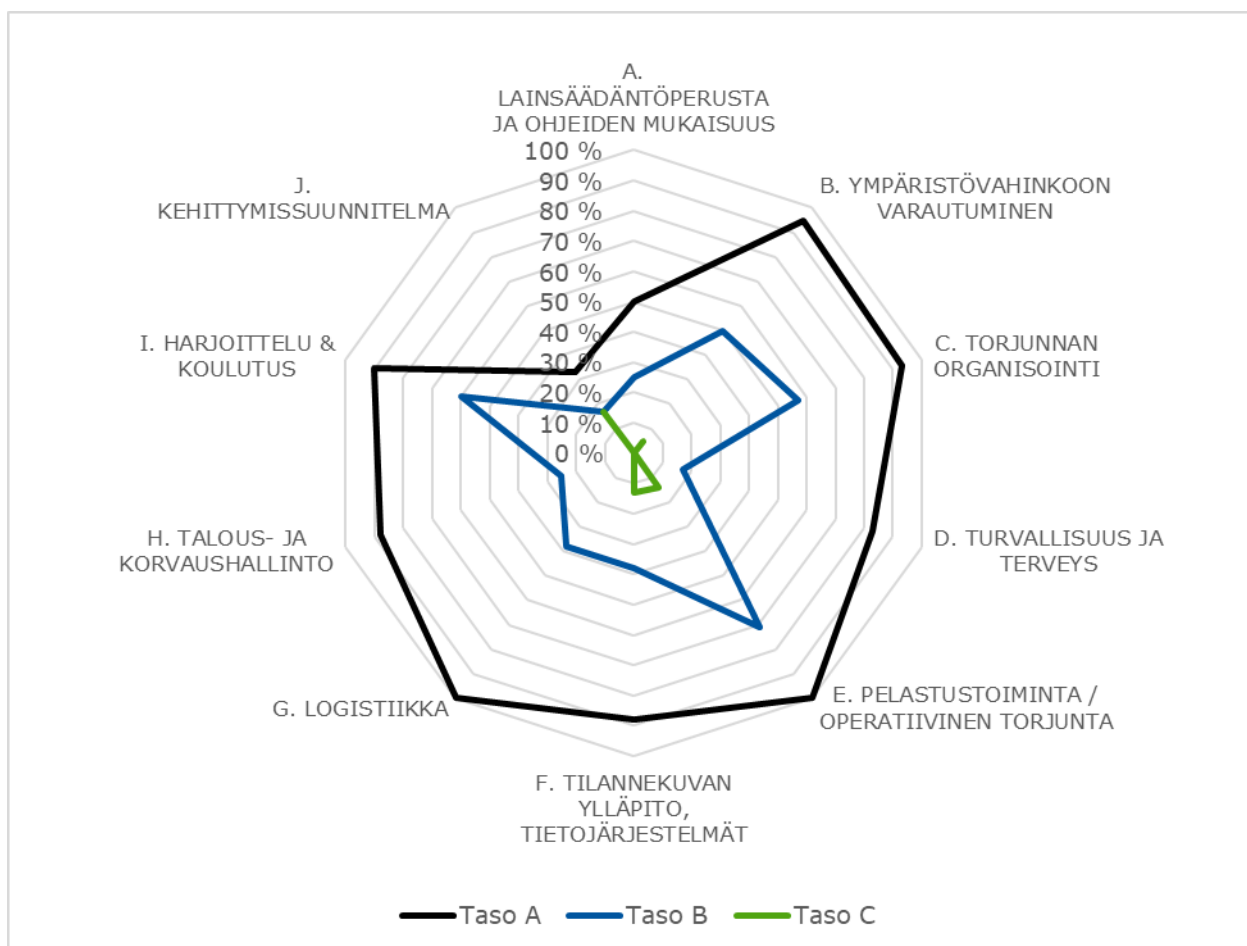
Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet koskevat suunnittelua kokonaisuutena. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.20. Pohjois-Savon pelastuslaitos

Taulukko 21: Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A	B	C
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:	88 %	46 %	5 %
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	50 %	25 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINGKON VARAUTUMINEN	95 %	50 %	5 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	93 %	57 %	0 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	17 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	71 %	14 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	88 %	38 %	13 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	38 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	88 %	25 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	90 %	60 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	33 %	17 %	17 %

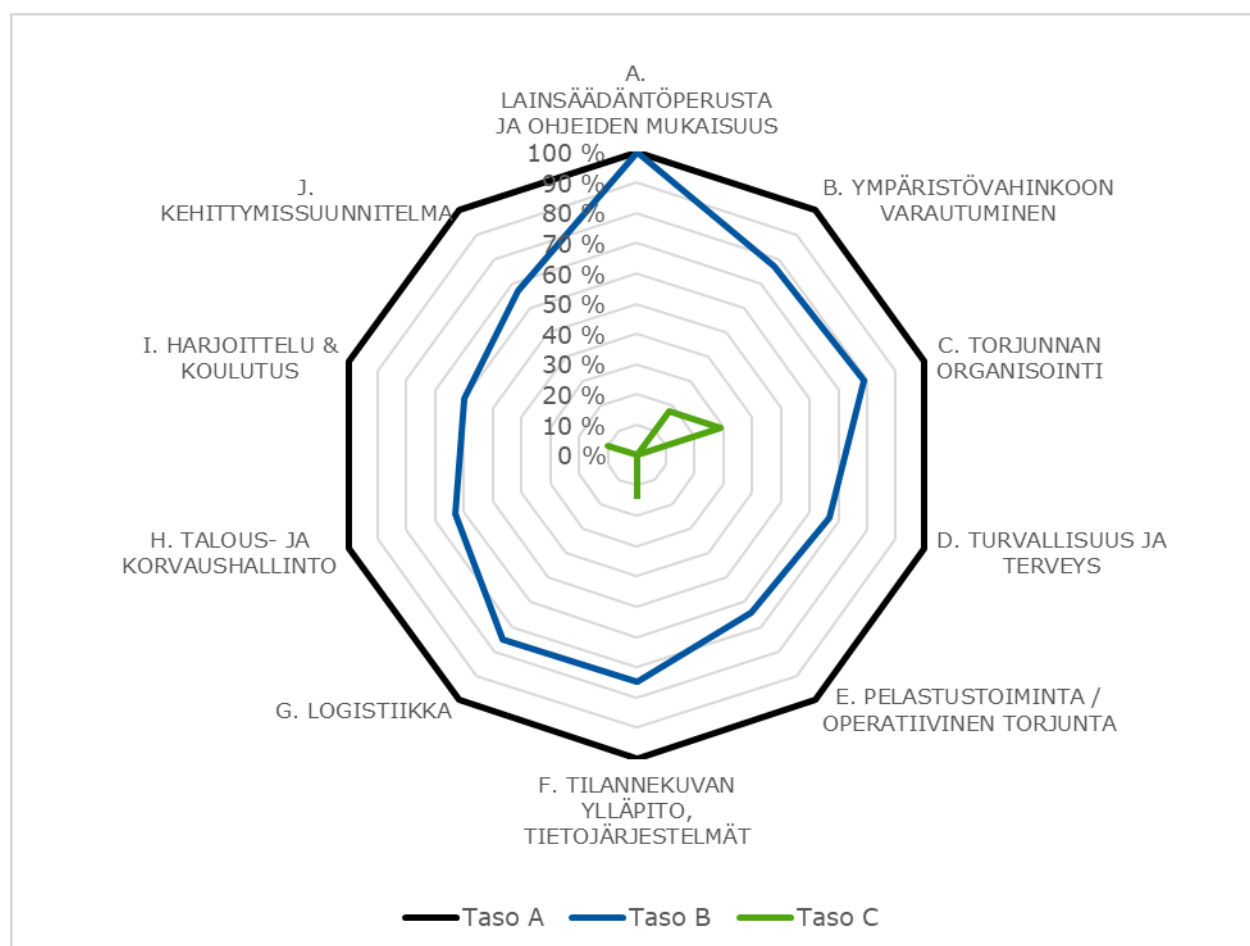
Pohjois-Savon pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat kehityssuunnittelussa, terveys- ja turvallisuussuunnittelussa sekä taloushallinnon suunnittelussa. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.21. Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Taulukko 22: Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 100 % B 72 % C 10 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	100 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	100 %	77 %	18 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	100 %	79 %	29 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	100 %	67 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	100 %	64 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	75 %	13 %
G. LOGISTIIKKA	100 %	75 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	63 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	60 %	10 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	100 %	67 %	0 %

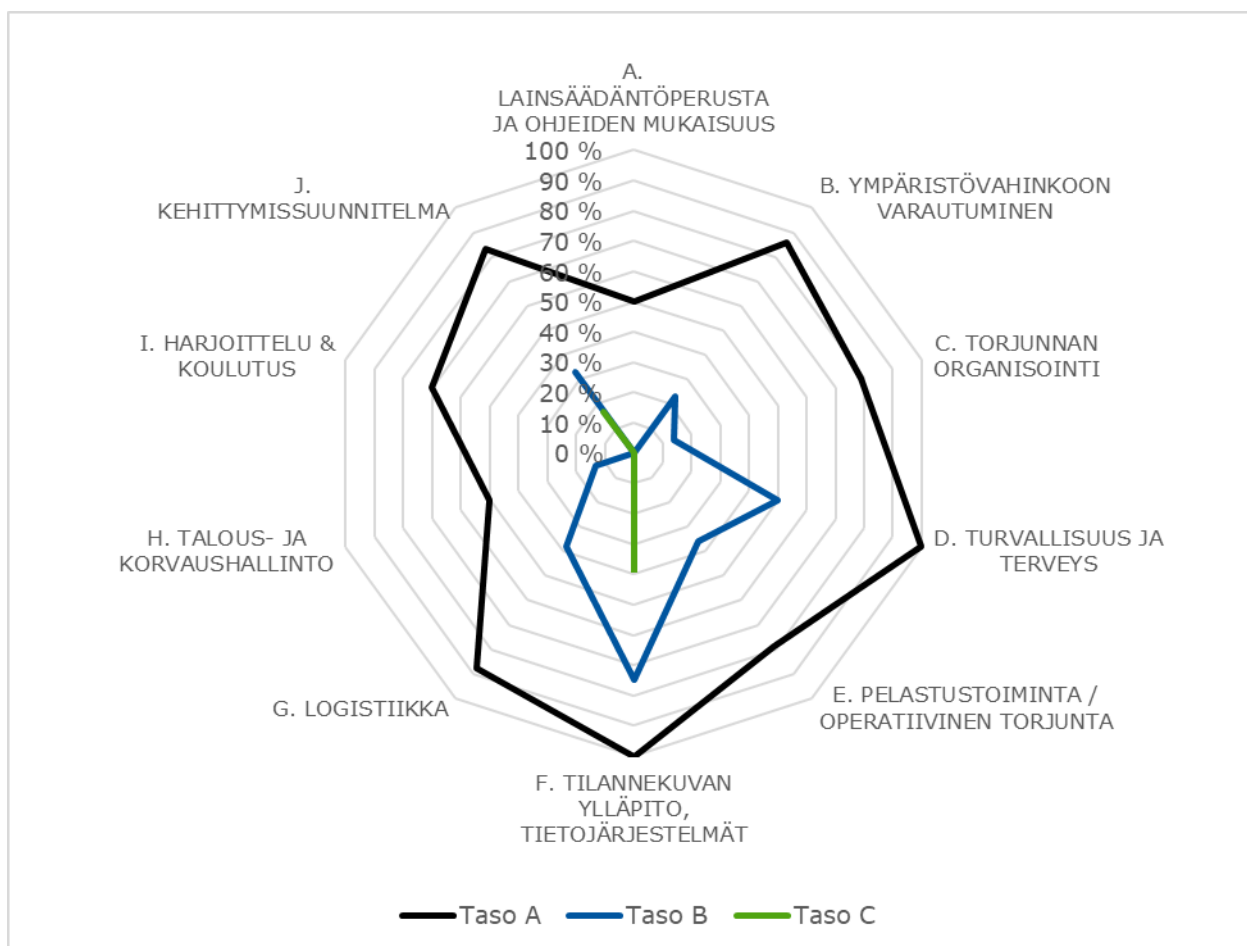

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on A. Taso saavutetaan. Pelastuslaitoksen suunnitelmat ovat öljyntorjuntapainotteisia, mutta niiden päivytystyössä huomioidaan laajempi ympäristövahinkojentorjunnan näkökulma.

2.22. Satakunnan pelastuslaitos

Taulukko 23: Satakunnan pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

	A 80 %	B 27 %	C 4 %
Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso:			
A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	50 %	0 %	0 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	86 %	23 %	0 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	79 %	14 %	0 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	100 %	50 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	79 %	36 %	0 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	100 %	75 %	38 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	38 %	0 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	50 %	13 %	0 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	70 %	0 %	0 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	83 %	33 %	17 %

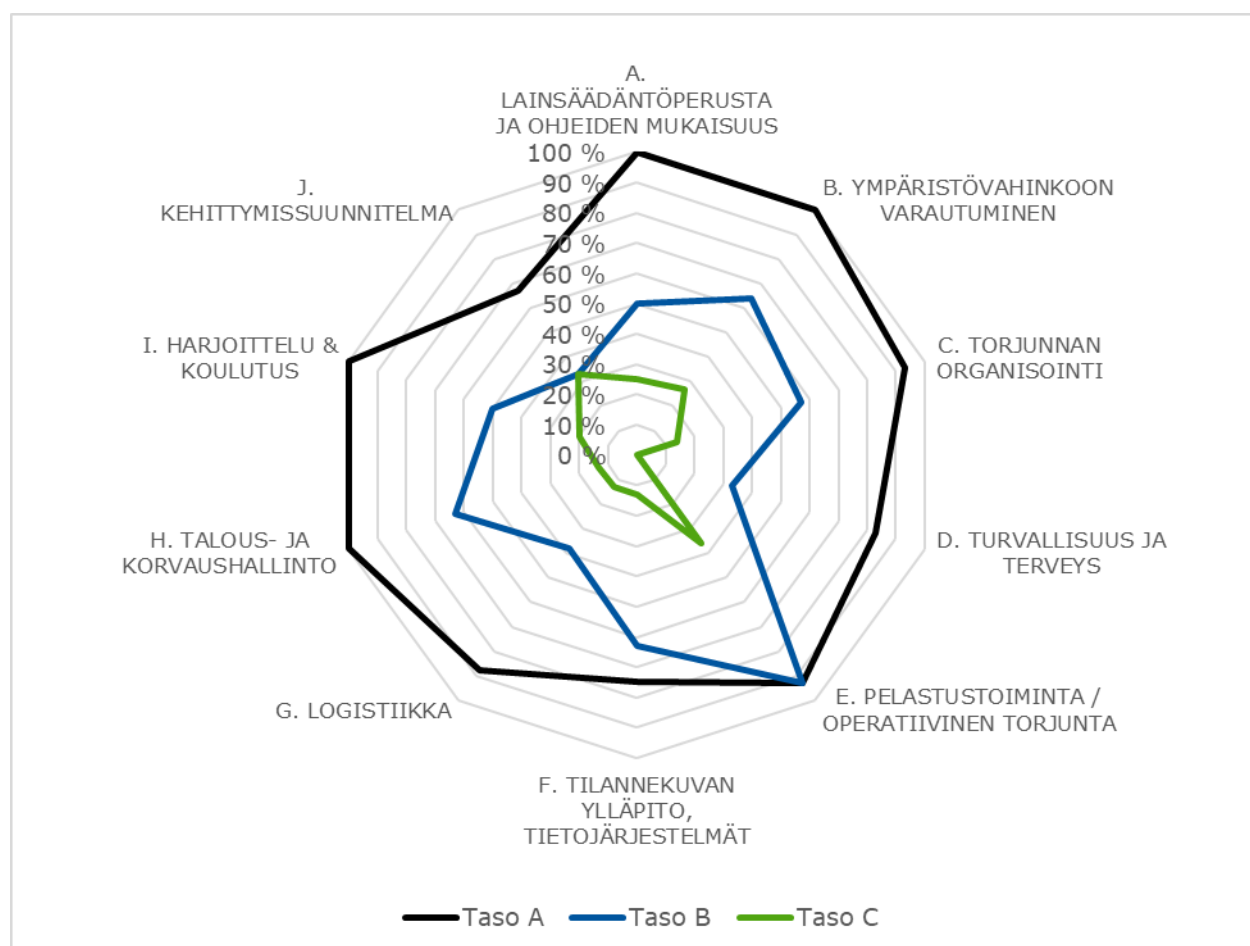
Satakunnan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei saavuteta. Merkittävimmät puutteet ovat tasolla A lainsäädäntöperustassa, ohjeidenmukaisessa toiminnassa ja sopimuksellisuudessa sekä talouskorvaushallinnossa. Muilla tasoilla puutteet jakaantuvat eri osa-alueille. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

2.23. Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Taulukko 24: Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiustaso: **A 92 % B 59 % C 21 %**

A. LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA JA OHJEIDEN MUKAISUUS	100 %	50 %	25 %
B. YMPÄRISTÖVAHINKOON VARAUTUMINEN	100 %	64 %	27 %
C. TORJUNNAN ORGANISOINTI	93 %	57 %	14 %
D. TURVALLISUUS JA TERVEYS	83 %	33 %	0 %
E. PELASTUSTOIMINTA / OPERATIIVINEN TORJUNTA	93 %	93 %	36 %
F. TILANNEKUVAN YLLÄPITO, TIETOJÄRJESTELMÄT	75 %	63 %	13 %
G. LOGISTIIKKA	88 %	38 %	13 %
H. TALOUS- JA KORVAUSHALLINTO	100 %	63 %	13 %
I. HARJOITTELU & KOULUTUS	100 %	50 %	20 %
J. KEHITTYMISSUUNNITELMA	67 %	33 %	33 %

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on B. Tasoa ei täysin saavuteta. Merkittävimmät puutteet ovat kehittymissuunnitelmassa. B-tasolla operatiivinen toiminta täyttää asetetut tavoitteet samalla, kun muilla osa-alueilla on puutteita. Aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna.

3. Yhteenveto

Öljy- aluskemikaalivahinkojen torjunta sisällytettiin 1.1.2019 osaksi pelastuslaissa (379/2011) säädettyä pelastustoimintaa. Uudistuksessa aiempi erityislainsäädäntö kumottiin ja siihen sisältynyt ELY-keskuksille kuulunut pelastustoimen valvontatehtävä siirtyi aluehallintovirastoille. Aluehallintovirasto valvoo öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa pelastustoimelle kuuluvien vastuiden osalta osana normaalia pelastustoimen valvontatehtävää.

Aluehallintovirastot toteuttivat ympäristövahinkojen torjunnan suunnitelmallista valvontaa selvittämällä ympäristövahinkojen torjuntavalmiuksien tasoa pelastuslaitoksissa. Aluehallintovirastot lähettivät esiselvityslomakkeen jokaiselle pelastuslaitokselle, joilta kaikilta saatiin vastaus. Kysely toteutettiin 28.4.-31.8.2020 välisenä aikana. Kyselyssä käytettiin aluehallintovirastossa vuonna 2021 laadittua esitietolomaketta. Esitietolomake muodostuu kysymyspatteristosta, jonka perusteella pelastuslaitoksen torjuntavalmiuden taso voidaan määritellä kolmelle eri tasolle. Tasot pohjautuvat kansainväliseen, mutta kansallisiin piirteisiin aluehallintovirastossa vuoden 2021 aikana räätälöityyn malliin. Vaatimustaso määräytyy riskien perusteella. Pelastuslaitos, jonka on tarkoituksenmukaista varautua pieniin, päivittäismittaluokan ympäristövahinkoihin tulee täyttää torjuntavalmiustason A vaatimukset. Pelastuslaitokset, joiden varautumista määrittelee päivittäisiä pelastustoiminnan tehtäviä vaativammat vahingot, tulee täyttää valmiustason B vaatimukset. Pelastuslaitoksen tulee pyrkiä minimitasoa seuraavalle tasolle, eli A-vaatimustason pelastuslaitokset pyrkivät tasolle B ja vaatimustason B pelastuslaitokset pyrkivät tasolle C.

Tuloksia arvioitaessa on huomattava, että pelastustoimialueiden kesken on vakavuudeltaan eritasoisia ympäristövahinkoriskejä. Eritasoiset ympäristövahinkoriskit, kuten merialueen riskit ja sisävesien riskit, saattavat vaikuttaa arviointitulokseen. Siten arvioinnissa esitetty taso ei kerro suoraan öljyvahinkojen torjuntatasoa, vaan se kertoo torjuntatasosta suhteessa riskeihin.

Arvioinnin mukaan neljässä pelastuslaitoksessa ympäristövahinkoihin varautuminen on riskinarvion edellyttämällä torjuntatasolla. Kahdeksassatoista pelastuslaitoksessa vaatimustasoa ei saavuteta, mutta missään niistä aluehallintoviraston arvion mukaan puutteet eivät ole niin huomattavia, että ympäristövahingon torjunta olisi vakavasti uhattuna. Aluehallintovirastot tekevät jokaisen pelastuslaitoksen osalta erillisen arvioinnin valvonnan jatkotarpeista. Kaikkien pelastuslaitosten yhtenäisen valvonnan osalta valvontaa tehdään seuraavaksi vuonna 2025. Silloin keskitytään erityisesti tässä valvonnassa esille nousseiden puuteiden korjaamisen valvontaan.

Aluehallintovirastojen ja pelastuslaitosten välisissä arviointikeskusteluissa tuli esille, että öljysuojarahaston (ÖSRA) korvauskäytännön muutoksilla on suuri vaikutus pelastuslaitosten toimintaan. Mikäli ÖSRAn tilalle ei tule korvaavaa järjestelmää, heikkenevät pelastuslaitosten mahdollisuudet kehittää ja ylläpitää YVT-toimintaa entisestään tulevaisuudessa. Aluehallintovirastojen ja

pelastuslaitosten välisissä arviointikeskusteluissa tuotiin lisäksi esiin tarve ympäristövahinkojen torjunnan suunnitelmapohjalle ja tarkemmalle ohjeistamiselle.

Koko maan torjuntavalmiuksissa eniten puutteita oli kehittymissuunnittelussa sekä terveys- ja turvallisuussuunnittelussa. Harjoittelussa ja koulutuksessa oli myös puutteita useilla pelastuslaitoksilla. Taso A saavutettiin koko maassa keskimäärin 85-prosenttisesti ja taso B saavutettiin 46-prosenttisesti

**Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Lapin aluehallintovirasto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto**

Kuopio

2023